

Atatürkorganize

İZMİR ATATÜRK ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ DERGİSİ

MAYIS
2020

SAYI 174

TELAŞ
DEĞİL
DİNAMİZM
ZAMANI

DİJİTAL
TARIM
KAÇINILMAZ
OLACAK

DOĞADAN
DAHA ÇOK
YARDIM
ALACAĞIZ

UĞURTAŞ:
LÜTFEN
ACELE
ETMEYİN

UV-C ile Covid-19 Öncesine DÖNÜŞ

UV-C teknolojisi ile hava, ortam ve yüzey sterilizasyon çözümleri; İşlerimize, okullarımıza güvenle dönebilmemiz, keyifle tiyatro, sinema ve konferans salonlarını tekrar doldurabilmemiz, huzurla kafelerde, restoranlarda oturabilmemiz, alışveriş yapabilmemiz için RND'nin UV sektöründeki 30 yılı aşan deneyimiyle tasarlanıp imal edilmiştir.

UV-C, bilinçli kullanıldığında ve doğru dozda uygulandığında tüm zararlı mikro organizmaların ve patojenlerin DNA dizilimlerindeki RNA bağlarını bozarak, %99.9 oranında etkisiz hale getirir.

RND COVID-19 Çözümleri, insanların topluca bulundukları her türlü kapalı alanda **COVID-19 ve tüm bulaşıcı hastalıklar ile mücadelede en etkili çözümdür.**

RND

Araştırma
Geliştirme
Tasarım
Makine
Sanayi
ve Ticaret
Limited
Şirketi

RND Araştırma Geliştirme Tasarım
Makine Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
İAOSB 10016. Sokak No:30 Çiğli / İZMİR
T: 0(232) 328 30 60 F: 0(232) 328 30 63
www.rnduv.com neil@rnduv.com

İAOSB VAKFI

İZMİR ATATÜRK ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

Sanayici ve İşadamları Sağlık ve Eğitim Vakfı

BİR ADIM DAHA İLERİYE HEP BİRLİKTE

Sizleri Vakfımıza Davet Ediyoruz...

Bilgi ve Katılım: Hüseyin DOĞAN Tel: 0232 376 71 76 / 226 www.iaosb.org.tr hdogan@iaosb.org.tr

Lütfen acele etmeyin

**Hilmi
UĞURTAŞ**

İzmir Atatürk
Organize Sanayi
Bölgesi Yönetim
Kurulu Başkanı

Değerli Sanayici Dostlarım; Pandemi nedeniyle Mart ayından itibaren hem sosyal hem de çalışma hayatımızı kısıtlayan koşullar yavaş yavaş normalleşme yoluna girdi.

Bu normalleşmenin adı da kondu: "Yeni normalleşme".

Hatırlarsınız, nasıl salgın başladığında "lütfen panik yapmayın" dediysek, bugün de kendimi "lütfen acele etmeyin" demek zorunda hissediyorum. Bu yeni normalleşmenin geçiş hızını çok dikkatli ayarlamak zorundayız.

Sosyal hayatımız yönünden bakarsak, şu gerçeği unutmamamız lazım: Bu pandemi bitmedi. Sadece ülkemizde yaşanan rakamlar daha makul seviyelere geldi. Hijyen, sosyal mesafe ve maske gibi önemli

detaylarda yapacağımız eksiklikler, bizleri o zor günlere geri götürebilir.

Bununla birlikte unutulmamalıdır ki henüz yüzde 100 başarılı bir tedavi ve/veya koruyucu aşı bulunarak, tüm insanlığın kullanımına sunulamadı. Yani yasaklar kalkıyor diye pandemi öncesi hayatımıza, davranışlarımıza, alışkanlıklarımıza dönmekte acele edersek, o acelecilik bize hatalar yaptıracak; bir kez daha kendimizin ve çevremizin sağlığını tehlikeye atmamıza neden olacaktır.

Aceleci olmanın bizlere zarar getirebileceği diğer bir alan ise çalışma yaşamımızdır. Çalışma yaşamı derken, çalışan ve işvereni aynı düzlemde değerlendiriyorum. Pandemi öncesi zorlandığımız koşullar, pandemi sonrası daha da zorlu hale geldi. Önümüzdeki sorunlara baktığımız zaman, çok kısa sürede normalleşen, tekrar rayına oturan bir iş ve çalışma hayatı olmayacağını görüyoruz. Bu dönem, duran işletmelerin tekrar harekete geçmesi, yavaşlayan işletmelerin de vites artırması gereken dönemdir. Bu geçişler özellikle finansal anlamda kolay olmayacaktır.

Çarkların dönmeye başlaması, rekabet edebilecek sürata ulaşması zaman alacaktır. Bu dönemde acele kararlar ile hareket etmek, daha sonra bedeli çok yüksek olabilecek hataların yapılmasına neden olabilir. Çünkü geçen aylar, kişilerin ve ailelerin olduğu gibi işletmelerin de eğer varsa kötü gün akçelerini kullanıp bitirmelerine, yoksa borçlarının daha da büyümesine neden olmuştur.

Belki de pandemi bitmedi ama, ülkemizin ve dünyanın içinde bulunduğu ekonomik koşullar, izolasyon dönemini bitirip, pandemi ile birlikte yaşama ve çalışma dönemini başlattı.

Salgın dönemi yavaşlayan ve kısıtlanan yaşam bizlere daha çok düşünme fırsatını verdi. Dilerim, bu zaman dilimi kişiler için olduğu kadar işletmeler için de kendini değerlendirme ve yeni fikirler için kuluçka dönemi olmuştur.

Gelin, sanayici olarak içinde bulunduğumuz dönemin kaba bir resmini çizelim:

Ciddi bir küresel durgunluk tehdidi altındayız.

Tüketici güveninde yaşanacak azalma, temel gereksinimler dışında tüketimi ve ona bağlı üretimi azaltacak.

Hem hastalığın yarattığı psikolojik gerginlik hem de düşen üretim iş gücü üzerinde ciddi bir baskı yaratacak.

Kopan uluslararası zincirler nedeniyle, özellikle ithalata dayalı tedarik yapılanmaları sarsılacak ve maliyetleri artacak.

Pandeminin hangi ülkede ne şekilde seyredeceği belli olmadığı için karar verme süreçlerindeki bilgi eksikliği karar kalitelerimizi düşürecek.

Ve son olarak en önemli nokta olarak gördüğüm, operasyonların karşılanması ve gelecek yeni dönemde hareket edebilmek için likidite ve sermaye kaynakları başta olmak üzere ciddi finansman ihtiyaçları ortaya çıkabilecektir.

Bu dönemde her işletme önüne gelen verileri olabildiğince doğru değerlendirmeli, tüm işletme unsurlarını bir araya getirmeli, yani şirket içi sinerji üst düzeyde olmalıdır. Dayanışma sadece aile bireyleri, komşular arasında değil, aynı işyerindeki tüm birimler ve hatta aynı sektördeki tüm işletmeler için gerekli hale gelmiştir.

Nakit akışının devamlı takibi yapılmalı ve sürekli güncellenen bir bütçe oluşturulmalıdır.

Etkin stok yönetimi, borç ve alacak takip sistemi oluşturulmalı, oluşturulan prensiplere sadık kalınmalıdır.

Etkin ve doğru zamanlamalı raporlar oluşturulmalıdır.

Tedarik zincirinde, lojistikte, satış kanallarında, müşteri portföylerinde alternatif kanallar üzerinde çalışılmalıdır.

Teşvik, destek, kısaca finansman opsiyonu olarak ne varsa yakından takip edilmeli, ihtiyacımızı karşılayacak olan imkanların kullanılması için gayret sarf edilmelidir.

Bir yandan alternatif gelir kaynaklarına bakılırken, diğer yandan özellikle genel giderlerin kontrolü elden bırakılmamalıdır.

Konu nakit akışı ve finansman üzerindeyken, sanayiciler olarak son ayda karşı karşıya kaldığımız elektrik faturalarından bir kez daha bahsetmeden geçmek istemiyorum.

Pandemi nedeniyle düşen üretim ile birlikte elektrik kullanımının da düşmesine rağmen fabrikalarımıza gelen elektrik fatura bedelleri, beklentilerin çok üzerindeydi. Bu faturaların içeriğine bakıldığında, öngörülerin çok üstünde çıkan YEKDEM (Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması) rakamlarını görmekteyiz. Gerçekleşen rakamlara baktığımızda son iki ayda yaşanan

artış yüzde 43'lere gelmiştir.

Bir yandan bu artışlarla ortaya çıkan fatura bedellerini ödemek için kaynak arayışına giren sanayicimiz, diğer yandan bir sonraki ay sonunda eline gelecek elektrik faturası tutarını da öngöremediğinden, tam bir maliyet hesabı yapamadan, bir anlamda gözü kapalı olarak piyasalara çıkmaktadır.

Böylesine kritik bir dönemde, normalleşme ile birlikte atağa kalkması beklenen Türk sanayisinin temel girdileri olan elektrik ve doğalgazda sanayicilerin bu özveri ve çabalarına destek verecek radikal adımların atılmasını bekliyoruz. Örneğin, YEKDEM maliyetlerinin azaltılması, sabit tutulması, ötelenmesi, mümkünse kısa bir dönem için alınmaması gibi tedbirler masaya yatırılarak tartışılmalıdır.

Bunun yanında TEİAŞ ile yapılan Sistem Kullanım sözleşmelerinde yer alan, iletim bedellerinin de bu döneme özel güncellenmesini bekliyoruz. Düşüncemiz; bu bedelin fiili elektrik çekişimize göre düzenlenmesinin doğru olacağı şeklindedir.

Son dönemde küresel petrol piyasalarında yaşanan tarihi fiyat düşüşü de bir başka dikkat çeken noktadır. 2019 yılında Brent petrolün ortalama fiyatı 65 dolar civarında gezinirken, bugün bu rakam 30-35 dolar mertebesine inmiştir. Petrol fiyatlarında böylesine bir düşüş yaşanırken, bizlerin kullandığı doğalgazın fiyatlarında da bir indirime gidilmesinin sanayimiz için ciddi bir destek olacağını düşünüyoruz.

Eğer bu krizden istihdamımızı koruyup, üretim gücümüzü ayağa kaldırarak çıkmak ve yeni oluşacak dünya pazarlarında yerimizi almak istiyorsak; rekabet gücümüzü artırıcı uygulamalar için doğru çözümler üretmeliyiz. Pandemi dönemi, bir anlamda ulusal ekonomilerin ve küresel ekonominin de durumunu tüm siyasi ve politik yansımalarından arındırılmış bir biçimde görmemizi sağlamıştır. Dileğimiz, bu dönemde elde edilen verilerin; yaşanan tecrübelerin ekonomik ve finansal yapılanma ve işleyiş, hukuk ve adalet sistemi, eğitim, turizm, enerji, lojistik durumumuz, gıda ve tarım yapılanmamız gibi temel alanlarda gereken adımların atılmasına vesile olmasıdır.

SAHİBİ
İAOSB Yönetim Kurulu Başkanı
Hilmi UĞURTAŞ
SORUMLU MÜDÜR
Hüseyin DOĞAN
YAYIN İCRA KOMİTESİ
Hilmi UĞURTAŞ - Enver OLGUNSOY
Nedim ATILLA - Hüseyin DOĞAN

Muhabirler
Meryem Fulya YAZICIOĞLU
Bestenigar PEKER
YÖNETİM YERİ
İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi
M. Kemal Atatürk Bulv. No:42 - 35620
Çiğli / İZMİR
Tel: (0232) 376 71 76 Fax: (0232) 376 71 00
E-mail: iaosb@iaosb.org.tr
Web: www.iaosb.org.tr

BASKI:
Hürriyet Matbaası
5501 Sokak No: 6 Kat: 1 Tuna Mah. Camdibi - İzmir
Telefon: (0232) 435 69 69
Faks: (0232) 462 31 62
www.hurriyetmatbaa.com
Atatürk Organize Haber, İAOSB'nin aylık yayın organıdır. Dergide yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Yayınlanan yazılar aksi belirtilmedikçe İAOSB'nin resmi görüşünü yansıtmaz. İmzalı yazılarda belirtilen görüşler sadece yazarlarına aittir.

8 OSBDER Başkanı Uğurtaş: Önce Covid-19 ardından YEKDEM

- 8 OSBDER Başkanı Uğurtaş:
Önce Covid-19 ardından YEKDEM
- 10 Covid-19 için el ele
- 12 Covid-19 internet seminerine yoğun ilgi
- 14 İAOSB firmaları yenilikçi ürünleri ile
pandemiye savaş açtı
- 18 Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan
Covid-19 uyarıları
- 19 Ekonomik göstergeler
- 23 Ekonomideki gelişmeler
nasıl yorumlandı?
- 26 KalDer ile çita hep yükseliyor
- 32 Covid-19 virüs salgınının
sözleşmelere etkisi
- 34 Serbest bölgelere ESBAŞ imzası
- 38 Önce insan

- 40 Pandeminin öğrettiği gerçek:
Dijital tarım kaçınılmaz olacak
- 44 Covid-19, iklim ve çevre
- 46 Covid-19 geçip gitse bile,
bazı şeyler değişecek

- 48 Lisede başlayıp emeklilikte
hayata geçen aşk: Minyatür
- 54 Tarihin şahidi çömleklerle
ilgisi koleksiyoner yaptı
- 58 2023 UNESCO Dünya Mimarlık
Başkenti: Kopenhag

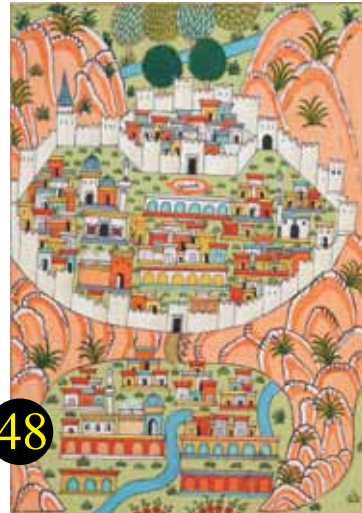
12

19

26

48

58

62

OSBDER Başkanı Uğurtaş: Önce Covid-19 ardından YEKDEM

rganize Sanayi
Bölgeleri Der-
neği (OSBDER)
Yönetim Kurulu

Başkanı Hilmi Uğurtaş, "Pandemi nedeniyle azalan üretim ile birlikte elektrik kullanımının da düşmesine rağmen fabrikalarımıza gelen elektrik fatura bedelleri ile yeni bir şok yaşıyoruz" dedi.

Sanayicilerin bir yandan istihdamı koruyarak işletmelerini ayakta tutmak, diğer yandan da normalleşme adımlarına hazırlanmak

için olağanüstü bir güç ve çaba harcadıkları bu süreçte, gelen faturalarla sıkıntıya düşüğünün altını çizen Uğurtaş, konuyla ilgili şunları söyledi:

"Elbette bu ülkenin insanları olarak belirli bir zaman planlaması içinde yenilenebilir enerji kaynaklarına dönüşün zaruri olduğunu biliyoruz. Bununla birlikte faturaların içeriğine bakıldığında, öngörülerin çok üstünde çıkan YEKDEM (Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması) maliyetlerinin olduğunu görmekteyiz. MWh başına maliyetlere bakarak İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgemizin değerleri üzerinden örnek verecek olursak; 2020 yılının Mart ayında, 77,21 TL'lik YEKDEM payı olan elektrik fatura fiyatımız 361,40 TL iken, Nisan ayında 139,53 TL'ye çıkan YEKDEM ile birlikte elektrik fiyatımız 420,38 TL'ye ulaştı... Mayıs ayının ilk yarısının fiyat verilerine bakıldı-

Organize Sanayi Bölgeleri Derneği (OSBDER) Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Uğurtaş, sanayicilerin bir yandan istihdamı koruyarak işletmelerini ayakta tutmak, diğer yandan da normalleşme adımlarına hazırlanmak için olağanüstü bir güç ve çaba harcadıkları bu süreçte, gelen faturalarla sıkıntıya düştüğünün altını çizdi.

ğında ise YEKDEM'in 233,31 TL olması ile birlikte fatura fiyatının 533 TL'lere ulaşabileceğini ve hatta saatlik fiyatlar yüksek giderse bu maliyetin de üzerine çıkılabileceğini görmekteyiz. Bu veriler bize, YEKDEM kaynaklı elektrik fiyatlarında son 2 ayda yaşanan artışın yüzde 43'lere ulaştığını gösteriyor. Sanayicimiz bir yandan bu artışlarla şekillenen fatura bedellerini ödemek için kaynak arayışına girerken, diğer yandan bir sonraki ay karşılaşılabilecek elektrik faturası tutarını da öngöremediğinden, tam bir maliyet hesabı yapamadan, bir anlamda gözü kapalı çalışmaktadır. Böylesine kritik bir dönemde, normalleşme ile birlikte atağa kalkması beklenen Türk sanayisinin temel girdileri olan elektrik ve doğalgazda sanayicilerin bu özveri ve çabalarına destek verecek radikal adımların atılmasını bekliyoruz. YEKDEM maliyetlerinin azaltılması, sabit tutulması, ötelenmesi, mümkünse kısa bir dönem için alınmaması gibi tedbirler, masaya yatırılarak, tartışılmalıdır. Bunun yanında TEİAŞ ile

yapılan Sistem Kullanım Sözleşmeleri'nde yer alan 'iletim bedellerinin' de bu döneme özel, güncellenmesini bekliyoruz. Düşüncemiz; bu bedelin fiili elektrik çekişimize göre düzenlenmesinin doğru olacağı şeklindedir."

İndirim bekliyoruz

Son dönemde küresel petrol piyasalarında yaşanan tarihi fiyat düşüşünü de

değerlendiren Uğurtaş, "2019 yılında Brent petrolün ortalama fiyatı 65 dolar civarında gezinirken, bugün söz konusu maliyet 30-35 dolar mertebesine inmiştir. Petrol fiyatlarında böylesine bir düşüş yaşanırken, kullandığımız doğalgaz fiyatlarında da bir indirimle gidilmesini bekliyoruz.

Bu salgın krizinden hep birlikte, daha güçlü bir şekilde çıkarak, istihdamımızı koruyup, yeni dünyadaki rekabetçi yerimizi almak istiyorsak, üretimin temel girdilerinde gerçekleştirilecek rekabet gücümüzü artırıcı uygulamalar için doğru çözümler üretmeliyiz" diye konuştu.

Covid-19 için el ele

İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi (İAOSB) Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Uğurtaş, İzmir Valisi Erol Ayyıldız'a hitaben yazdığı yazı ile Covid-19 salgını sürecinde Bölge'deki fabrikalarda çalışanlara Covid-19 testi yapılması ve eğitim verilmesi konularını belirterek, bu konuda Valiliğin desteğinin sanayiciler için taşıdığı önemin altını çizdi. Uğurtaş'ın söz konusu talebinin ardından İzmir İl Sağlık Müdürlüğü Bulaşıcı Hastalıklar Birim Sorumlusu Dr. Metin Kızılelma ve Halk Sağlığı Uzmanı Dr. Canan Kaynak, İAOSB Yönetim Kurulu Başkanı Uğurtaş'ı makamında ziyaret etti. Dünyanın ortak gündemi ve sorunu olan corona virüs (Covid-19) hakkında Bölge katılımcıları ve çalışanlarına yönelik düzenlenebilecek iş birlikleri konuşulurken, farkındalığı artıracak uygulama ve önlemlerden de bahsedildi.

İAOSB Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Uğurtaş, Bölge'de önemli bir nüfus yoğunluğunun yaşandığına dikkat çekerek, pandemiye yönelik alınması gereken önlemlere ilişkin Bölge çalışanlarının bilgilendirilmesi konusunda

yürütülecek ortak çalışmaların, normalleşme sürecine önemli katkılar sağlayabileceğini söyledi.

İzmir İl Sağlık Müdürlüğü Bulaşıcı Hastalıklar Birim Sorumlusu Dr. Metin Kızılelma da, Sağlık Bakanlığı tarafından pandemiye yönelik uygulanan 'dengeyi iyi kurmak' stratejisinin en doğru yol olduğuna dikkat çekerek, salgının kontrollü bir şekilde ele alındığını bildirdi. Kızılelma, "Solunum yolu ile bulaşan salgın hastalıklarda filyasyon yaparak hastalığın kaynağına yönelik çalışmalar yapıyoruz. Kaynağı yok edersek bulaşmayı engelleye-

bilir, bunu da teması koruyarak azaltabiliriz. Bizim uyguladığımız program da bu duruma yönelik bir program. Sizden numune alındığı anda bizim sistemimize düşüyor ve siz olası vaka oluyorsunuz. Biz sizin tetkik sonucunuzu kontrol altında tutuyoruz. Tetkiklerinizin pozitif çıkması durumunda da sizin kaynağınızı bulmak ve temaslarınızı saptamak için ayrı bir ekip gönderiyoruz.

Yakın teması olan kişileri 15 gün kontrol altına alıyor, yakın teması yok ise ateş gibi bilinmesi gereken kademeleri aile hekimlerinden

İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi ile İzmir İl Sağlık Müdürlüğü, pandemiye yönelik önlemlere ilişkin olarak Bölge çalışanlarının bilgilendirilmesi konusunda ortak çalışmalara imza atıyor.

sorguluyoruz" açıklamasında bulundu.

Risk grupları iyi belirlenmeli

Test yapılacak hedef gruplarının iyi belirlenmesi gerektiğinin altını çizen Kızılelma, sözlerine şöyle devam etti:

"Bizim için en önemli şey, kişilerin doğru yaklaşımını sağlayabilmek. İşletmelerde makul ve mantıklı hareket etmek gerekiyor. İşverenle iş birliği halinde çalışmamız çok önemli. İAOSB gibi 45 bin çalışana ev sahipliği yapan bir sanayi bölgesinde yakın teması olan risk gruplarını çok iyi belirlemek gerekir. Hangi departmanda çalışıyor, kişisel koruyucu ekipman kullanıyor mu, kullanıyorsa doğru mu kullanıyor vs gibi etkenlere bakarak, o gruplara eğitim vermek gerekiyor."

Covid-19 tarama testinin işletmelerde klinik bulgu olmaksızın tüm çalışanlara uygulanmasının çözüm olmadığını belirten Kızılelma, bunun yerine test yapılacak hedef grubun iyi belirlenmesinin önem kazandığını ifade etti. Kızılelma ayrıca, diğer çalışanlarla teması fazla olabilecek kişilerin (aşçıları, yemek dağıtımı/çay servisi elemanları, temizlik personeli, danışma, santral çalışanları, sekreter ve servis şoförleri) bulaşı

önlemek için tüm tedbirlere uyması, işyeri hekimleri tarafından yakından takip edilmesi, tanı konmuş kişilere Sağlık Müdürlüğü ekiplerince filyasyon çalışması yapılması ve tespitlere göre 14 gün takip, izolasyon, test uygulanması gibi önlemlerin alınmasının salgını önlemede etkili olduğunu söyledi.

Numune alımının bir gerekçe ile yapılması gerektiğini savunan Halk Sağlığı Uzmanı Dr. Canan Kaynak da, iş görenlerin özellikle dinlenme zamanlarında birbirleri ile çok temasları olduğunu, o dinlenme zamanları ile ilgili de her iş yerinin kendi koşulları dahilinde bir düzenlemeye gitmesi gerektiğinin altını çizdi.

İnternette seminer

Görüşmenin ardından İAOSB Yönetim Kurulu Başkanı Uğurtaş'ın Bölge'de eğitim yapılması talebine istinaden, İzmir İl Sağlık Müdürlüğü Halk Sağlığı Hizmetleri Başkanlığı'ndan Bulaşıcı Hastalıklar Birim Sorumlusu Dr. Metin Kızılelma, Bölge katılımcıları ve çalışanlarına yönelik olarak internet üzerinden düzenlenen "Covid-19 Hastalığında İş Yerlerinde Alınacak Önlemler" başlıklı seminerde değerli bilgiler aktardı.

İşletmelerde pandemi tedbirleri nelerdir?

- Üretim alanları, büro, yemekhane gibi alanlarda çalışanlar arasında en az 1,5 metre mesafe olması,
- Maske kullanılması,
- Çalışanların işe başlamadan önce ve çalışma süresince belirli aralıklarla en az 20 saniye boyunca ellerini su ve sabunla yıkaması,
- İşyerlerinde dezenfektan kullanımı
- Sosyal ortamlarda kişisel temasların kontrol altına alınması.

Covid-19 internet seminerine yoğun ilgi

İAOSB katılımcıları ve çalışanlarına internet üzerinden Covid-19'a karşı alınacak önlemler semineri veren İzmir İl Sağlık Müdürlüğü Bulaşıcı Hastalıklar Birim Sorumlusu Dr. Kızılelma, maske, hijyen ve sosyal mesafeye dikkat çekti.

İzmir İl Sağlık Müdürlüğü Halk Sağlığı Hizmetleri Başkanlığı'ndan Bulaşıcı Hastalıklar Birim Sorumlusu Dr. Metin Kızılelma, İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanı

Hilmi Uğurtaş ile gerçekleştirdiği görüşmenin ardından Bölge katılımcıları ve çalışanlarına "COVID-19 Hastalığında İş Yerlerinde Alınacak Önlemler" başlıklı seminer ile değerli bilgiler aktardı. İnternet üzerinden gerçekleştirilen seminere, Bölge katılımcıları ve çalışanları yoğun ilgi gösterdi.

Corona virüs konusunda gösterdiği hassasi-

yet ve aldığı tedbirlerden dolayı İAOSB Yönetimine teşekkür eden Kızılelma, Ocak ayında Çin Halk Cumhuriyeti'nde ortaya çıkan virüsün, bulaştığı kişide özellikle ateş, öksürük ve nefes darlığının yanı sıra kas ağrısı

ve gribal enfeksiyon belirtilerinin görülmesine neden olduğunu söyledi.

Virüsün erkeklerde daha sık görüldüğünü vurgulayan Kızılelma, hastalığın kronik rahatsızlığı olanlarda daha ağır seyrettiğini bildirdi. Virüsü taşıdığı halde çok hafif atlatan kişilerin de olduğunu, bu nedenle farkında olmadan başkalarına bulaştırabileceklerini vurgulayan

Kızılma, “Bulaş, solunum yoluyla oluyor. Soluma, konuşma, hapşırma ve öksürme esnasında ağızdan çıkan damlacıkların solunması ve/veya damlacık ile kirlenmiş yüzeyle temas eden elin; ağız, burun ve göze değmesi ile hastalık bulaşıyor. Bu nedenle maske takmak hayat kurtarıyor” diye konuştu.

Bu önlemleri mutlaka alın

Corona virüs vaka tanımına uyan hastalarda solunum yolu numunelerini PCR tarama testi ile gerçekleştirdiklerini bildiren Kızılma, filyasyon çalışmalarında da gerek duyulduğunda tarama testinin uygulandığını söyledi.

Corona virüse karşı iş yerlerinde alınacak önlemlere de değinen Kızılma, maske kullanımı, ellerin 20 saniye boyunca yıkanması, sık sık ellerin dezenfekte edilmesi ve sosyal mesafe kurallarının öneminin altını çizdi. Kızılma, iş yerlerinde alınması gereken önlemlere ilişkin şu bilgileri aktardı:

“Sağlık Bakanlığı tarafından yayınlanmış algoritmalarda, kapalı iş yerlerinin alacağı önlemler açıkça yazıyor. Öncelikle salgına karşı çalışma ortamındaki risk analizinin yapılması çok önemli. Personelin sık kullandığı yerlerden olan çalışma alanları, tuvaletler, yemekhane, dinlenme alanları, soyunma-giyinme odalarının dezenfekte edilmesi ve havalandırılması gerekir. Özellikle sosyal paylaşım alanları, dinlenme alanları ve giyinme odaları bulaş kaynağı yerler olarak karşımıza çıkıyor. Sağlık Bakanlığı’nın Enfeksiyon Kontrol Önlemleri, Toplumda Salgın Yönetimi, Kurum ve İşletmelere Yönelik Enfeksiyon Kontrol Önlemlerine ilişkin hazırladığı rehberde (<https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/tr/>) iş yerlerinin özelliklerine göre alınması gereken önlemleri bulabilirsiniz.

Hijyene dikkat

Salgından korunma sürecinde maske, eldiven, gözlük gibi kişisel koruyucu ekip-

manlar çok önemli rol oynuyor. Özellikle iş yerlerinde bu ekipmanların en değerlisi cerrahi maskelerdir. Tüm iş yeri çalışanları tıbbi maske kullanmalıdır. Hastalık özellikle; damlacık yolu ve bu damlacıkların kirlendiği yüzeylere temas eden ellerin göz, ağız ve burna dokunması ile bulaşıyor. Damlacık yolu ile bulaşabilen enfeksiyonlarda konuşmanın tonu, hatta şiddeti bile salgının yayılmasında çok etkili oluyor. Özellikle öksürme ve hapşırma ile bu damlacıklar daha uzun mesafelere yayılabilir. Bu nedenle maske kullanımı çok önemli ki kendimizi de karşımızdaki insanları da koruyabilelim. Maskesi olmayanların iş yerlerine girmemesi gerekiyor. İş yeri çalışma mekanlarının yanı sıra; servis araçlarında, ofis, toplantı odası, dinlenme alanlarında, çalışan soyunma-giyinme odalarında mutlaka maske kullanılması gerekiyor. Kişilerle ne kadar çok temasınız varsa ve kişisel koruyucu önlemler alınmadıysa enfeksiyon riski o kadar fazla oluyor. Kişisel koruyucu ekipman kesintisiz olarak kullanılmalıdır. Bu konuyla ilgili mutlaka personele eğitim verilmelidir. Maske sürekli takılıp çıkarılmaz, kişinin ağını ve burnunu tamamen kapatacak şekilde kullanılmalıdır. Maske tek kullanımlıdır. Maskeyi çıkarmamız gerekiyorsa da yenisiyle değiştirmeliyiz.

Kişilerle ne kadar çok temasınız varsa ve kişisel koruma alınmadıysa hastalığın bulaşması da o denli kolay ve hızlı oluyor. Çalışanlar arasında sosyal mesafe sağlanmalı, temizlik ve dezenfeksiyon için planlama yapılmalı.

bazlı antiseptik ile ellerin temizlenmesini öneriyoruz. Yanlış eldiven kullanımı, daha fazla enfeksiyon kaynağına neden olabiliyor. Maske, eldiven, gözlük gibi kullandığımız ekipmanları çöp kutusuna atmamız gerekiyor. Bunları, normal çöpe atmadan önce çift poşete koyup, öyle imha etmeliyiz.

Gözlük, yüz koruyucu ve siperlik kullanıyor-sak eğer, mutlaka yüzde 70'lik alkol ile bu siperlikler temizlenmelidir. İş yerleri hijyeni için giriş ve çıkışlarda bulaş riskini artırabilecek durumlar göz ardı edilmemelidir. İş yerlerinde sık kullanılan alanlarda, servis olarak kullanılan

araçların girişlerinde, ofis girişlerinde, mutfak-yemekhane ve dinlenme alanlarında, soyunma odalarında alkol bazlı el dezenfektanlarının bulunması gerekir.

Sosyal mesafe uygulanmalı

Bu salgın ile beraber sosyal mesafe de girdi hayatımıza. Çalışma ortamında, sosyal mesafe kuralı gözetilerek çalışma yöntem ve düzenleri yeniden gözden geçirilmeli ve yeni önlemler alınmalıdır. Çalışma ve hizmet alanlarında sosyal mesafe çok önemli. Çalışma alanında aynı anda bulunan çalışan sayısı asgari oranda tutulmalı ve çalışanlar arasında sosyal mesafeye özen gösterilmelidir. Kişi sayısının artması, riskin artması anlamına geldiği için zorunlu haller dışında görevli olmayan kişilerin çalışma alanlarına girmemesi gerekir. Bekleme alanları varsa eğer, sosyal mesafe kurallarına göre düzenlenmelidir. Örneğin bu alanlardaki koltuk sayıları azaltılıp, aralarındaki mesafe artırılabilir. Servis araçlarının taşıma kapasiteleri yeniden gözden geçiril-

Temizlik ve dezenfeksiyon

Maske kullanımı ne kadar önemliyse, kirli yüzeylere temas ettiğimiz ellerle gözümüze, burnumuza ve ağızımıza dokunmak da bir o kadar önemli. Solunum yolu ile bulaşan enfeksiyonlarda maske kullanımı kadar el ve malzeme temizliği de büyük rol oynuyor. Ellerin su ve sabunla en az 20 saniye boyunca, ovularak yıkanması gerekiyor. Ellerin bazı bölümleri 20 saniyeden az yıkanır, kirli kalma ihtimali çok yüksek olur. Eğer mümkünse sıvı sabun kullanılmasını öneriyoruz. Avuç içlerinin, parmak aralarının, parmak uçlarının ve elin üstünün ovulması, eller kuruldıktan sonra da kağıt havlu ile musluğun kapatılması gerekir. Kapı kollarını da kağıt havlu ile açmakta yarar var diye düşünüyorum. Tuvaletlerle su ve sabunlar mutlaka fotoselli olmalıdır. Tek kullanımlık havlular kurutma makinesinden daha değerlidir. Çalışan sayısına göre yeterli sayıda lavaboların olması ve tuvaletlerde sabun, kağıt havlu bulunması gerekir.

Sabun ile el yıkama imkanınız yoksa, alkol

meli ve mutlaka her oturanın yanındaki koltuk boş bırakılmalıdır.

Özellikle çay ve sigara içilen dinlenme alanları da oldukça önemli. Bir şeyler içilip sohbet edilen bu alanlarda bulaş riski yüksektir. Yemekhanelerde de maske çıkarılacağı için masa ve sandalyeler arasında en az 1,5 metre mesafe olmalı, kişiler çapraz oturmalıdır.

Soyunma-giyinme odalarında da sosyal mesafede sıkıntı yaşıyor. Personelin en kısa sürede kıyafet değişimini yaparak bu odalardan ayrılması gerekmektedir. Tuvaletlerde erkekler için özellikle bir dolu bir boş pisuvar bırakılmalı ve genel tuvalet temizliğine çok dikkat edilmelidir. Asansörlerdeki kişi sayısı kapasitenin 3'te 1'i kadar olmalı, kişiler yüz yüze bakmamalıdır.

Çevremizi de temiz tutalım

Enfeksiyon kontrolünde çevre temizliği de büyük önem taşıyor. İş yerinde alınacak temizlik ve dezenfeksiyon önlemlerinin yakından takip edilmesi gerekiyor. Yemekhaneler dahil günlük temizliğin su ve deterjan ile yapılması gerekiyor. Yoğun kullanılan alanlar sık sık havalandırılarak temizlenmelidir. Yüzeylerin temizliğinde özellikle çamaşır suyu ve yüzde 70'lik alkolü öneriyoruz. Ortak ekipmanların; kapı, pencere kolları, aydınlatma sistemleri, asansör gibi yüzeylerin 1/100 sulandırılmış çamaşır suyu ile, ortak kullanım alanlarındaki tuvalet ve lavaboların ise 1/10'luk çamaşır suyu ile temizlenmesi gerekiyor. Temizlik yapan personelin eldiven kullanma zorunlulu-

ğu olduğunu da unutmamalıyız.

Bütün mekanlarda; servis araçlarında, iş yerlerinde, kabinlerde doğal hava akımının sağlanmasını istiyoruz. Odalar ve diğer kapalı alanlardaki camlar günlük rutin temizlik esnasında açık olmalı ve temizlik sonrası en az 1 saat açık bulundurulmalıdır. Doğal havalandırma yapamıyorsa merkezi havalandırma yapmalı, filtre değişimlerine özen göstererek, mümkün olduğunca düşük fanda havalandırmayı kullanmalıyız.

Yurt içi seyahatten dönen çalışanların mutlaka bir sağlık kontrolünden geçmesi gerekiyor.

Tüm bu önlemlere ilave olarak iş yerlerinde bulaş riskini minimum seviyeye indirmek için aynı vardiyada ya da serviste yer alanların listeleri tutulmalıdır. Hastalık saptanan kişilerle yakın temasta olanları 14 gün izole ediyoruz. Kişilerin sadece iş yerlerinde bu önlemleri alması yetmiyor, normal hayatlarında da ev hayatlarında da işe gidip gelirken de bu önlemleri aynen devam ettirmesi, salgının sona erdirilmesi mücadelesinde büyük önem taşıyor."

İAOSB firmaları yenilikçi ürünleri

Elektral'den Maskematik

Covid-19 salgınının ülkemizde de görülmesi ile birlikte, önlemlere yönelik çalışmalar yoğunlaştırılırken koruyucu ürünlere gösterilen ilgi de arttı. Maske, kolonya, ıslak mendil, eldiven, dezenfektan gibi ürünleri artık internetten ya da mağazalardan tedarik etmek çok zor hale gelmeye başladı.

Yıllardır toplum huzuru ve konforu için yüksek teknoloji cihazlar üreten Elektral A.Ş., toplum sağlığını etkileyen pandemi sürecinde halkın ihtiyacı olan ürünlere 7/24 pek çok noktadan ulaşabilmesi amacıyla Maskematik cihazlarının üretimine başladı. Cihazın ana kartı, tasarımı, gömülü sistem yazılımları, elektronik kart dizgisi, kaplama ve kontrolü, montajı, metal kesim, işleme ve toz boyası konveyör bantlarda üretimi tek çatı altında yapıldı.

Maske otomatı 'Maskematik' nedir?

7/24 hizmet veren, eldiven, kolonya, maske gibi kişisel koruyucu ürünlerin satışını yapabilen insan-sız satış otomatlarıdır. Son derece teknolojik bu cihazlar, bozuk para, kağıt para ya da kredi kartı ile çalışabilmektedir. Maskematik, insanların toplu olarak bulunduğu metro, havaalanları gibi noktalarda hijyenik ürünlere rahatça ulaşabilmesini sağlamak amacıyla tasarlanmıştır.

Maskematik nasıl çalışır?

Maskematik, makine gövdesi olarak adlandırılan mekanik kısım ve yönetim kısmı olan cihazın yazılımı olmak üzere iki bölümden oluşur.

Yazılım kısmında bir server üzerinden yönetici

olarak cihazdaki maske, dezenfektan, kolonya adedini görebilirsiniz. Ürünler azaldığında makineye gönderilecek malzeme ve sayısını öngörebilirsiniz. Bu durum sürekliliği sağlamakla beraber, kullanıcılar cihazı boş görmeden cihaz sürekli hizmet edebilir halde olacaktır.

Maskematik'in diğer bölümü ise mekanik kısımdır. Kullanımı son derece kolay olan cihazdan 7/24 alışveriş yapılabilir. Kağıt para, bozuk para ya da kredi kartı fark etmeksizin seçilmek istenen ürün tuşlanır. Para girişi yapılır ve ürün, alt kısımda bulunan kapaktan güvenli bir şekilde alınır. Yaklaşık 20 saniyede ürüne rahatlıkla ulaşılabilir. Fabrikalar, kamu alanları, şehir ve ülke kartlarına limitleme ile de maske dağıtımı mümkündür. Cihazlar buluttan izlenebiliyor. Bunun için LAN, Wifi veya GPRS teknolojileri kullanılmaktadır.

5 farklı kapasitede Maskematik üretilmektedir. Kullanılacak yerin potansiyeline göre 100 maske - 5000 maskeye kadar kapasitesi vardır. Ayrıca mobil Maskematikler de üretilmiştir.

Maskematikler aynı zamanda üst düzey güvenlikle çalışan cihazlardır. Zorlamaya karşı 120 db. alarm donanımı bulunan cihazlarda 2 kademe kapak açılması ve darbe sensörü bulunmaktadır. Ayrıca cihazın gövdesi sağlam çelik kabinden oluşmakta ve cihazda güçlendirilmiş poliüretan izolasyon sistemi bulunmaktadır. Mekanik sistemi ile satış otomatının iç kısımlarına erişim engellenmiştir.

Maskematikler, ödeme sistemleri eklenerek başka ürünler için kullanıma da müsaittir.

ile pandemiye savaş açtı

RND'den UV-C çözümleri

İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nde faaliyetlerini sürdüren RND Ar-Ge Tasarım Makine San. ve Tic. Ltd. Şti., UV-C teknolojisindeki uzmanlığı ile yaşamımızın her alanında Covid-19 ile mücadelemizde, doğru çözümler üreterek birikimleriyle toplum yararına ürünler geliştirmeyi sürdürüyor.

Pandemi, doğru doz ve uygulama yöntemiyle tüm zararlı mikroorganizmalarla mücadelede kesin çözüm olduğu bilinen UV-C teknolojisine yönelik müthiş bir farkındalık yarattı. UV-C teknolojisinde dünyanın en yetkin kuruluşu olan RadTech/IUVA'nın 2 yılda bir düzenlediği sempozyumlarda, çalışmaları hakkında sunum yapmak üzere davet edilen ve ülkemizdeki tek üyesi olan RND, UV teknolojisinde 30 yılı aşkın deneyime sahip. Avrupa Birliği Programları'nda uluslararası, ülkemizde TÜBİTAK vasıtası ile de ulusal ölçekte pek çok Ar-Ge projesi yapmakta olan RND, etkin bir tedavi ya da aşı bulununcaya kadar, Covid-19 ile birlikte yaşayacağımız süreçte, işlerimize, okullarımıza güvenle dönebilmemiz, keyifle tekrar tiyatro, sinema ve konferans salonlarını doldurabilmemiz, huzurla kafelerde, restoranlarda oturabilmemiz, alışveriş yapabilmemiz için UV-C teknolojisi ile hava, ortam ve yüzey sterilizasyon çözümleri tasarlayıp imal etmeye odaklandı. Bu kapsamda RND, sağlık kurumları, eğitim kurumları, AVM, mağaza, fabrika

ve ofis gibi iş yerleri, turizm tesisleri, toplantı ve konferans salonları gibi insanların topluca bulundukları her türlü kapalı alanda kullanılabilecek ürünler geliştiriyor.

RND tarafından geliştirilen UV Safe Air ve UV Safe Air eco, hava sterilizasyon cihazları, ortamda insanlar varken havayı sterilize ederek, sürekli olarak zararlı mikroorganizmalardan arındırılmış hava solumalarına olanak tanır, aktif ve sürdürülebilir bir koruma sağlar. Ayrıca UV Guard sistemleri ile kanal tipi HVAC sistemleri tarafından ortama basılacak hava sterilize edilerek, sağlıklı ve güvenli ortamlar yaratılırken, klima santralı evaporatörlerine yapılacak bir uygulama ile evaporatör üzerinde biofilm oluşması engellenir ve sistemin sürekli olarak yüksek verimde çalışması sağlanır.

Covid-19'un bulaşma sebeplerinden biri de kontamine bir yüzey ile etkileşimdir. UV Safe Surface ve UV Safe Surface eco, yüzey sterilizasyonunda uygulama maliyeti daha düşük, daha teknolojik, daha etkin, daha az sürede daha az personel ile uygulanabilecek, zararlı kalıntı bırakmayacak, çevreye duyarlı bir sterilizasyon yönteminin uygulanabilmesi için geliştirildi. Ortalama 30 metrekare büyüklüğünde bir hastane odası 4 ila 6 dakika arasında sterilize edilebilmektedir. Hastaneler, oteller okullar, iş yerleri ve depolarda güvenli yüzey sterilizasyonu için ideal bir çözümdür.

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 7 başlıktan oluşan uyarı listesi yayınladı

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, üretim tesislerine, yeni tip corona virüs (Covid-19) salgınına karşı çalışanların korunması amacıyla alınacak tedbirlere ilişkin yazılı uyarıda bulundu. 7 ana kategoriden oluşan uyarı listesinde, ateş ölçüm, takip kayıt, beyan, hijyen, 1,5 metre, iş sürekliliğini sağlama ve bilgilendirme ana başlıkları yer aldı.

Bilgi notunda uyulacak 7 temel kural şöyle sıralandı:

ATEŞ ÖLÇÜM KURALI: İş yerine girişlerde istisnasız tüm çalışanların ateşi ölçülmeli. Bilim Kurulunun belirlediği 37,8 derecenin üzerinde ateşi olanlar iş yeri ortamına girmemeli. Ateş ölçen yetkililer çalışanlarla temas etmeksizin zorunlu olarak maske, gözlük ve eldiven kullanmalı. Ateş, öksürük ve nefes darlığı gibi solunum sistemi, enfeksiyon semptomları olanlar çalıştırılmamalı.

TAKİP VE KAYIT KURALI: Çalışanlar servise, ofiste, yemekte ve çalışma alanlarında kendileri için belirlenmiş yerleri kullanmalı. Herhangi bir olumsuzluk durumunda test edilecek kişilerin kolaylıkla tespit edilebilmesi için tüm çalışanlar kendi yerlerinde oturmalı ve aynı kişilerle temas etmeli.

BEYAN KURALI: Son 14 günde yurt dışından gelmiş kişilere veya Covid-19 tanısı olanlara temas ettiklerini belirten çalışanlara, verecekleri yazılı beyanlarına dayalı izin kullandırılabilir.

HİJYEN KURALI: İş yerlerinde sabun, dezenfektan ve kolonya gibi hijyen ürünleri tüm alanlarda bulundurulmalı. Hijyen ürünlerinin tüm çalışanlar tarafından sıkça kullanımı teşvik edilmeli. Çalışanlar işe başlamadan önce ve çalışma süresince belirli aralıklarla en az 20 saniye boyunca ellerini su ve uygun dezenfektanla yıkamalı. Servis hizmetlerinden

faydalanan veya ortak kullanım alanlarında vakit geçiren çalışanların sık kullanılan yüzeylerle teması mümkün olduğunca azaltılmalı. İş yerleri belirli aralıklarla pencere açılarak havalandırılmalı.

1,5 METRE KURALI: Çalışanlar arasındaki mesafe en az 1,5 metre olmalı. Üretim alanları, çalışma masaları, yemekhaneler gibi tüm alanlarda bu kural uygulanmalı. Yakın teması ve kalabalığı önlemek için yemek saatleri düzenlenmeli. Zorunlu haller dışında asansörler kullanılmamalı, zorunlu hallerde ise yalnızca tek kişi asansöre binmeli. Yakın mesafede çalışma zorunluluğu bulunan kişiler sıkça değiştirmek koşuluyla maske kullanmalı. Toplantılar dijital platformlara taşınmalı.

İŞ SÜREKLİLİĞİNİ SAĞLAMA KURALI: Mal ve hizmet üretimi önem sırası belirlenerek, faaliyetler kritik ve kritik olmayan olarak gruplandırılmalı. Yedek tedarik yolları belirlenmeli. Vardiya sistemi veya çalışma saatlerinde yapılacak değişiklikler tespit edilmeli. Çalışanların psikososyal durumları takip edilmeli. İş yerinin faaliyetlerini sürdürmesini sağlayacak şekilde asgari çalışan sayısı belirlenmeli. Mevcut çalışanlar arasında bir virüs vakasının görülmesi durumunda kişinin temas ettiği herkes karantinaya alınarak Sağlık Bakanlığına bildirilmeli. Uygun durumdaki emekli ya da eski çalışanlar belirlenerek, iş yeri faaliyetlerinin aksamaması durumunda işe geri çağırılmalı.

BİLGİLENDİRME KURALI: Sağlık Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na yayımlananlar başta olmak üzere, bilgilendirici görsel ve videoların tamamı sık kullanılan alanlarda sergilenmeli. Çalışanlara iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri "uzaktan eğitim" şeklinde verilmeli.

Bu yıl ilk çeyrekte yüzde 4,5 büyüdük

Türkiye ekonomisi, Covid-19 salgınının etkilerinin tam olarak hissedilmediği 2020 yılının ilk çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 4,5 büyüdü.

Gayri Safi Yurt İçi Hasıla'yı oluşturan faaliyetler incelendiğinde; 2020 ilk çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre

zincirlenmiş hacim endeksi olarak diğer hizmet faaliyetleri yüzde 12,1, bilgi ve iletişim faaliyetleri yüzde 10,7, sanayi yüzde 6,2, kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmetler yüzde 4,6, hizmetler yüzde 3,4, tarım ise yüzde 3,0 büyüdü.

BM: Küresel ekonomi yüzde 3,2 daralacak

Birleşmiş Milletler tarafından yayınlanan Dünya Ekonomik Durumu ve Beklentiler Raporu'nda, küresel ekonominin Covid-19 salgınının etkisiyle bu yıl yüzde 3,2

oranında keskin bir daralma göstereceği tahmin edildi. Ekonomideki küçülmenin 1930'lar-daki Büyük

Buhran'dan bu yana en keskin daralma olacağına dikkat çekilen raporda, küresel ekonominin salgın nedeniyle 2020 ve 2021'de yaklaşık 8,5 trilyon dolarlık kayıp yaşamasının ve son 4 yıldaki kazanımların yok olmasının beklendiği belirtildi.

Önce daralma sonra büyüme

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD), faaliyet gösterdiği ekonomilerin Covid-19 salgını nedeniyle bu yıl yüzde 3,5 daralmasının, 2021 yılında ise yüzde 4,8

büyümesinin beklendiğini duyurdu. EBRD'nin 2020 yılı Bölgesel Ekonomik Görünüm Raporu Mayıs sayısında, Orta Avrupa

ve Baltık ülkelerinin bu yıl yüzde 4,3 küçülmesi, gelecek yıl ise yüzde 4,5 büyümesi öngörülüyor. Güneydoğu Avrupa Birliği (AB) ülkelerinin de bu yıl yüzde 4,8 daralma göstereceği, 2021 yılında ise yüzde 4,6 büyüme kaydedeceği tahmin ediliyor.

Covid-19 salgını AB'de kural esnetti

Avrupa Birliği (AB) Komisyonu'nun, birliğin bütçe ve kamu harcaması kurallarına uymayan ülkelere başlatılan disiplin sürecini uygulamayacağı belirtildi. AB

Komisyonu'nun Bahar Dönemi Paketi adlı çalışmasında, Covid-19 salgınının üye ülkelerin kamu maliye-leri üzerindeki

olumsuz etkilerine, makro ekonomik ve mali etkileri hakkında belirsizliklerin sürdüğüne dikkat çekildi. AB Komisyonu Başkan Yardımcısı Valdis Dombrovskis, "Covid-19, Avrupa ekonomisine asteroid gibi çarparak krater şeklinde delik bıraktı" dedi.

Merkez Bankası yine faiz indirdi

Merkez Bankası, politika faizini bu defa beklentilere paralel 50 baz puan daha indirerek yüzde 8,75'ten, yüzde 8,25 seviyesine düşürdü. Başkan Murat Uysal'ın göreve geldiği Temmuz 2019 tarihinden itibaren yapılan toplantılarda politika faizi beklentilerin üzerinde indiriliyordu. Merkez, Mart ve Nisan aylarında da politika faizini beklentilerin üzerinde sürpriz bir şekilde 100 baz puan indirmişti. Açıklamada, "Kurul, enflasyon görünümünü etkileyen tüm unsurları dikkate alarak, politika faizinde ölçülü bir indirim yapılmasına karar vermiştir" denildi.

Eximbank'tan 678 milyon dolar kredi

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, "Covid-19 pandemisinin küresel ekonomiyi olumsuz etkilediği bu dönemde, Türk Eximbank 678 milyon dolar tutarında sendikasyon

kredisi temin etti" dedi. Yeni kaynağın ihracatçıların finansman ihtiyacı için kullanılacağını bildiren Pekcan, "Bugüne kadar

olduğu gibi bundan sonra da ihracatçıları-mıza finansman desteği sağlamaya devam edeceğiz" ifadesini kullandı. Ticaret Bakanı Pekcan, bu gelişmenin, uluslararası piyasaların Türkiye ekonomisine ve bankalarına güvenini gösterdiğini de belirtti.

Sermaye enjektesi yeni desteğe adım

Türkiye Varlık Fonu'nun 3 kamu bankasına sermaye enjekte etme kararını değerlendiren Moody's Investors Service, sermaye artırımının bankaların zararları sındırma kapasitelerini ve likiditelerinin güçlendireceğini, kredi profilleri üzerinde oluşan baskıyı yönetmelerine yardım edeceğini bildirdi. "Sermaye enjekte edilmesi, bankalara Türk şirketlerini ve bireyleri salgın sırasında desteklemek için yeni kredi imkanı verecek" değerlendirmesini yapan Moody's, bunun zorlu faaliyet ortamı dikkate alındığında gelecekteki riskleri artıracığını da vurguladı.

Fitch: Türkiye'de fonlama krizi yok

Uluslararası kredi derecelendirme ve rating kuruluşu Fitch, Türkiye'de şu an için fonlama krizi işareti bulunmadığını belirtti. Fitch Ratings analisti Douglas Winslow, Türkiye'nin hali hazırda BB

seviyesinde kredi notuna sahip olmasına neden olarak ise, göreceli olarak düşük döviz rezervle-

rine karşın büyük dış finansman ihtiyacının Merkez Bankası'nın zayıf kredibilitesi ile bir araya gelmesini gösterdi. Winslow, bu problemler olmasa Türkiye'nin kredi notunun 3 kademe daha yukarıda olma potansiyeli taşıdığını da savundu.

Rapor verme süreleri uzadı

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ar-Ge ve tasarım merkezlerinin faaliyet raporları ile teknoloji geliştirme bölgelerinde (TGB) faaliyet gösteren işletmelerin mali denetim raporlarını verme süresini 30 Haziran'a kadar uzattı. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan yapılan yazılı açıklamada, Covid-19 salgınının ekonomik ve sosyal hayata etkilerinin azaltılması amacıyla Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde yürütülen faaliyetlerin bir süreliğine merkez dışında da yapılabilmesine yönelik karar alındığı hatırlatıldı.

Sanayi üretimi yüzde 2 azaldı

Covid-19 salgını, Türkiye'ye ulaştığı Mart ayında sanayi üretimini beklentilerin üzerinde etkiledi. Sanayi üretimi, Mart'ta geçen yıl yaşanan yüzde 1,9 küçülmenin baz etkisine rağmen yüzde 2 azaldı. Mart'ın ikinci yarısında etkisini gösteren salgının üretimi bu kadar yoğun etkilemesi, Şubat'a göre sanayi üretiminin de yüzde 7,1 azalmasına neden oldu. Öncü gösterge imalat sanayi PMI verisi de Mart'ta 48,1 ölçülürken Nisan'da 33,4 seviyesine sert gerilemişti. Üretimde Nisan ve Mayıs verilerinde aşağı yönlü trendin sürmesi bekleniyor.

Özel sektörün dış borcu düştü

Özel sektörün Mart ayı itibarıyla yurt dışından sağladığı kısa vadeli kredi borcu 7,8 milyar dolara, uzun vadeli kredi borcu 177,6 milyar dolara geriledi. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası verilerine göre; Mart'ta 2019 sonuna kıyasla özel sektörün yurt dışından sağladığı uzun vadeli kredi borcu 3 milyar dolar, kısa vadeli kredi borcu (ticari krediler hariç) 1,2 milyar dolar azaldı. Vade açısından incelendiğinde, Mart sonu itibarıyla 1 yıl içinde gerçekleştirilecek anapara geri ödemelerinin toplam 45 milyar dolar olduğu gözlemlendi.

Kısa vadeli dış borç azaldı

Mart sonu itibarıyla kısa vadeli dış borç stoku, 2019 sonuna kıyasla yüzde 4 azalarak 118,7 milyar dolar oldu. Bu dönemde, bankalar kaynaklı kısa vadeli dış borç stoku yüzde 4,2 azalarak 53,8 milyar dolar, diğer sektörlerin kısa vadeli dış borç stoku ise yüzde 4,2 azalarak 56,6 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti. Bankaların yurt dışından kullandıkları kısa vadeli krediler, 2019 sonuna göre yüzde 12,7 azalarak 6,8 milyar dolara geriledi. Banka hariç yurt dışı yerleşiklerin döviz tevdiat hesabı önemli değişiklik göstermedi, 21,1 milyar oldu.

Cari açık, Mart'ta 4,92 milyar dolar

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın açıkladığı ödemeler dengesi verilerine göre, cari işlemler dengesi, Mart ayında 4 milyar 923 milyon dolar açık verdi. Bunun sonucunda 12 aylık cari işlemler fazlası, 1 milyar 463 milyon dolara geriledi. Bu gelişmede, ödemeler dengesi tablosundaki dış ticaret açığının bir önceki yılın aynı ayına göre 3 milyar 551 milyon dolar artarak 4 milyar 289 milyon dolara ulaşması, hizmetler dengesi kaynaklı net girişlerin 918 milyon dolar azalarak 735 milyon dolara gerilemesi etkili oldu.

800'den fazla ürüne ilave gümrük vergisi

Resmi Gazete'de yayımlanan yeni Cumhurbaşkanlığı kararına göre, inşaat sektöründe kullanılan bazı ürünler, bazı demir-çelik ürünleri, otomotiv sanayide

kullanılan yedek parçaları kapsayan 800'den fazla ürüne ek gümrük vergisi getirildi. Cumhurbaşkanı kararında iki liste

yayımlandı. İlk listedeki 900'ün üzerinde ürüne 1 Ekim 2020 tarihinden itibaren, ikinci listede ise 30 Eylül 2020'ye kadar uygulanacak ilave gümrük vergisi oranları yer aldı. İlave vergi, yüzde 2 ile yüzde 30 arasında değişiyor.

Tüketici Güven Endeksi yükseldi

Türkiye İstatistik Kurumu ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası işbirliği ile yürütülen Tüketici Eğilim Anketi sonuçlarından hesaplanan mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi, Mayıs ayında bir önceki aya göre yüzde 8,5 oranında arttı; Nisan ayında 54,9 olan endeks, Mayıs ayında 59,5 oldu. Bu rakam aynı zamanda 2020 yılının en yüksek değeri olmakla birlikte son 1 yıl içerisinde açıklanan en yüksek ikinci tüketici güven endeksi rakamı oldu. Son 12 ayda sadece 2019 Kasım'da endeks 59,9 olarak gelmişti.

Toplam ciro endeksi arttı

Takvim etkisinden arındırılmış sanayi, inşaat, ticaret ve hizmet sektörleri toplamında ciro endeksi Mart'ta yıllık yüzde 5,2 arttı. Toplam cironun alt detaylarına

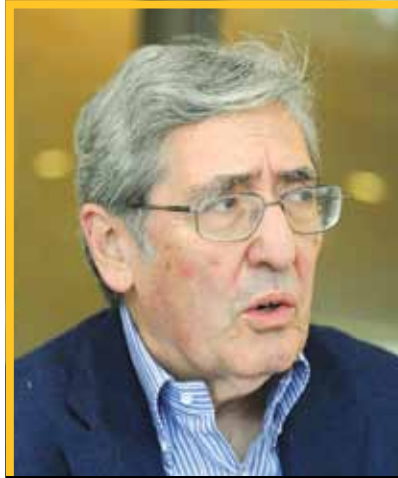
bakıldığında, Mart ayında yıllık sanayi sektörü ciro endeksi yüzde 5,2, ticaret ciro endeksi yüzde 11,5 artarken,

inşaat ciro endeksi yüzde 21,4, hizmet ciro endeksi yüzde 2,2 azaldı. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi, inşaat, ticaret ve hizmet sektörleri toplamında ciro endeksi de Mart'ta aylık bazda yüzde 9 azalış gösterdi.

Ekonomideki gelişmeler nasıl yorumlandı?

Covid-19 ile mücadele için her ülke kendi imkanları ölçüsünde destek paketleri açıklarken, ekonomide toparlanmanın beklenenden uzun sürebileceği konuşuluyor.

Kim batar, kim çıkar bu fırtınada?

Osman Ulagay

Halen 90 yaşında olan ve 2. Dünya Savaşı'ndan bu yana pek çok fırtınanın içinden geçmiş bulunan George Soros, "hayatımın krizi" diye niteliyor şimdi yaşanmakta olan Covid-19 krizini ve "uygarlığımızın bekasını tehdit eden bir kriz bu" diyor. İnsan hayatını doğrudan tehdit eden bir virüsün tetiklediği bu krizin şu ana kadar yaşanan bölümünde, dünyanın dört bir yanında yaşayan insanlar yaşam tarzını değiştirmek zorunda kaldı, sağlık altyapıları yetersiz olan, krize hazırlıksız yakalanan ve gerekli önlemleri almakta geciken ülkelerde can kaybı şaşırtıcı rakamlara tırmandı.

Son 40 yıla damgasını vuran küreselleşme sürecinin, dünya

nüfusunun çok büyük bir bölümünü kapsama alanı içine alan bir ekonomik sistem yaratmış olması, krizin ekonomik boyutunun da çok kapsamlı olmasına yol açtı. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), dünyadaki işgücü ordusunun yarıya yakınına oluşturan 1,6 milyar kişinin bu kriz nedeniyle işini kaybedebileceğini ileri sürüyor. Başlıca ekonomilerde iki haneli üretim düşüşleri söz konusu. Ekonomik hayatı felce uğratan evlere kapanma süreci şimdiden pek çok firmanın geleceğini tehdit ediyor. Bu sürenin uzaması halinde birçok sektörde pek çok firmanın geleceğinin tehlikeye girmesi kaçınılmaz görünüyor.

KOBİ'ler tabloyu ağırlaştırıyor

Bunun benzeri yaşanmamış bir şok olduğu anlaşılınca başta ABD ve İngiltere olmak üzere pek çok ülkede, geleceği tehlikeye girebilecek firmaları ayakta tutmak ve işçi çıkartmalarını sınırlamak için trilyon dolarlarla ölçülen muazzam mali destek paketleri devreye sokuldu. Ekonomiye devlet müdahalesinin tabu olduğu dönemde, hiç bir yönetimin göze alamayacağı boyuttaki mali destek paketleriyle ayakta tutulmaya çalışılan sorunlu firmaların birçoğunun buna rağmen ayakta kalmasının kolay olmayacağı anlaşılıyor.

Kapitalist sistemin temel kabullerinden birisi Adam Smith ve özellikle David Ricardo'dan beri 'uluslararası ticaretin gelişmesi ve artmasının uluslararası refahı artıracağı' öngörüsüdür. Bu genel kabule uygun bir uluslararası anlaşmalar ve organizasyonlar çerçevesi oluşturulması düşüncesi ilk kez 2. Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru yaşama geçirildi ve 1944 yılında toplanan Bretton Woods konferansında üç uluslararası kuruluş gündeme geldi: Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Bankası ve Uluslararası Ticaret Örgütü (ITO).

Bunlardan IMF; ödemeler dengesi krizine giren ve o nedenle uluslararası ticaretten çekilen ülkeleri yeniden sisteme sokabilmek ve karşılıklı ithalat kısıntılarını önlemek için,

ABD, son bağımsız kaleyi düşürmek üzere

Mahfi Eğilmez

Dünya Bankası; Avrupa'nın uluslararası ticaretin dışında kalmasını önlemek amacıyla kuruldu. Avrupa'nın desteğe ihtiyacı kalmayınca da gelişmekte olan ekonomilerin uluslararası ticarete daha fazla yer almasını sağlama amacına yöneldi. ITO ise özellikle ABD'nin çeşitli konulardaki karşı çıkışları nedeniyle ötekiler gibi organizasyonel bir yapıda kurulamadı, buna karşılık Ticaret ve Tarifeler Genel Antlaşması adı altında (GATT) bir uluslararası ticaret anlaşması imzalandı.

Türkiye 1951 yılında GATT'a katıldı. 1995 yılında Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) kuruldu ve GATT'ın yerini aldı. Bugün Dünya Ticaret Örgütü'nün, küresel ticaretin yüzde 98'ini yürüten, toplam 164 üyesi bulunmaktadır. Türkiye DTÖ'ye 1995 yılında üye oldu.

Nisan'da özellikle ihracat, tahminlerin ötesinde yüzde 40'ı aşan oranda geriledi. İthalattaki gerileme ise yüzde 28 düzeyinde kaldı. Aylık ticaret hacmi yalnızca 22 milyar dolar. Nisan, bazı hizmetlerin hiç tüketilmediği bir ay oldu. Bu da TÜFE'yi adeta fiyat endeksi olmaktan uzaklaştırdı. Tümüyle devre dışı kalan bazı hizmetlerin fiyatları esas alınarak yapılan hesaplama gerçeği yansıtmaktan çok uzak. Dolayısıyla Nisan'daki yüzde 0,85'lik artışın hiçbir önemi yok.

Ticaret Bakanlığı'nın açıkladığı veriler, ihracatın Nisan ayında geçen yıla göre tam yüzde 41 azaldığını ortaya koydu. Nisan ayında yalnızca 9 milyar dolarlık ihracat yapı-

Korona dış ticaretteki etkisini gösterdi

Alaattin Aktaş

bildik. İhracat kadar olmasa da ithalatta da çok belirgin bir azalma var. Nisan ayında 13 milyar dolara gerileyen ithalat geçen yılın yüzde 28 altında.

Ticaret Bakanlığı'nın açıklamasında tüm dünyayı etkileyen Covid-19 salgınının ekonomik yansımalarının Nisan ayında çok sert ve keskin görülmeye başlanması'nın ihracatı negatif etkilediği belirtilerek şu görüşler dile getirildi: "Salgın nedeniyle başta AB ülkeleri olmak üzere önemli ihraç ülkelerimizde

görülen şimdiye kadar rastlanılmamış boyuttaki pazar ve talep daralmaları ve sınırlardaki karantina önlemleri Nisan ayı ihracatımızdaki düşüşün ana nedeni olmuştur."

Mart ve Nisan aylarına ilişkin veriler geldikçe, ekonomik tablonun giderek ağırlaştığı da somut olarak görülmeye başladı. Bununla birlikte beklentilerin de hızla bozulduğu, salgın nedeniyle 2020'nin tümüne ilişkin umutların azalmaya başladığı da gözleniyor.

Ekonomi çevreleri, diğer ülkelere kıyasla salgından etkilenenlere Türkiye'de daha az maddi yardım verildiğini hatırlatarak gelen bütçe verilerinin buna rağmen ciddi bozulmaya işaret ettiği görüşündeler. Salgından çıkış programlarının devreye sokulduğunu ama Haziran'dan itibaren hemen toparlanmaya geçişin zor gözüktüğünü kaydeden aynı çevreler, yılın ikinci yarısında da salgın için ek yardımların gündeme gelebileceğinin altını çiziyorlar. Salgında ikinci bir dalga gelme bile krizin faturasının ortaya çık-

**Ekonomik tablo
ve beklentiler**

Erdal Sağlam

masıyla birlikte, birkaç ay sonra yeni yardımlara olan ihtiyacın daha somut gözü-keceği görüşündeler.

Bu arada özellikle işsizlik oranlarında henüz salgın etkisinin görülmediği, kısa çalışma ödeneği gibi ara çözümler nedeniyle ilk 6 ayda işsizlik oranlarının fazla artmayacağı görüşü hâkim. Bununla birlikte Haziran'dan sonra bu imkânların ortadan kalkmasıyla, canlanmanın derecesine bağlı olarak, resmi işsizlik sayılarının ikinci

yarıda artması bekleniyor. Bu unsurun, talebin canlanması ve toparlanmanın başlama-sına da olumsuz etki yapacağını kaydeden ekonomi çevreleri, "hem salgın nedeniyle talepte çekimserlik, talep ertelemesine devam gibi eğilimler görülebilir hem de gelirlerin azalmasına bağlı olarak talebin artması zorlaşabilir" diyorlar.

Herkese koşulsuz beslenme, barınma ve eğitim harcamalarına yetecek gelirin aylık verilmesi olarak tanımlanan 'Vatandaşlık Temel Geliri' kavramını gelin yakından inceleyelim...

Gelir dağılımındaki bozulma özellikle küreselleşmenin başladığı 1980'lerden bu yana hızlanarak devam ediyor. Küreselleşmenin; mal, hizmet, sermaye ve emeğin serbest dolaşımıyla refahın herkese yayılacağı vaadi geniş halk kitleleri için gerçekleşmedi.

Mal, hizmet ve sermaye serbest dolaşırken emek/işgücü ne yazık ki serbest dolaşamadı.

Vize, çalışma izinleri gibi düzenlemelerle

**Vatandaşlık geliri derde
derman olur mu?**

Ali Ağaoğlu

hareket kabiliyeti kısıtlanırken küresel markalar, şirketler rahatlıkla o ülkelere girebildi ve yaratılan gelir bu az sayıdaki şirketlerde ve de onların çok daha az sayıdaki sermayedarlarında toplandı.

Yüzde 1'lik zengin kesim dünyadaki toplam varlığın yarısından fazlasına sahip olup paylarını her geçen yıl artırırlarken, alttaki yüzde 20'lik fakir kesimin aldığı pay da her geçen yıl azalıyor.

Bu gelir dağılımı bozukluğunun arkasında küreselleşme kadar dijitalleşmenin, örgütlü işçi hareketlerinin azalması gibi unsurlar da yatıyor.

Yaşadığımız çağda ürün ve hizmetlerin güvenilirliği, konularında uzman laboratuvarlardaki uzun test süreçlerinin, özel denemelerin ardından “kalite” kavramıyla perçinleniyor. Hayatımızın her alanında kullandığımız ürünlerin ham-madde aşamasından itibaren elde edilmesi, sanayi tesislerinde işlenerek nihai ürün haline getirilmesinin her adımında, bir ürünün tüketicisi iken başka bir ürünün üreticisi olarak hepimizin çalışma yaşamında, hatta kamudan aldığımız hizmetlerde bile zincirleme etki olarak “kalite” var. Ülkemizde “kalite” farkındalığını yaratan sivil toplum kuruluşu denilince Türkiye Kalite Derneği (KalDer) akla geliyor. İzmir ve ülke ekonomisinin gelişmesi için daha fazla projeye imza atmak isteyen, kurum ve kuruluşlar arasında iyi uygulama örneklerini paylaşan, gelecek için yeni fikirler oluşturma yolunda ilerleyen Türkiye Kalite Derneği İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Senem Kılıç, Atatürk Organize Haber dergimizin bu sayısına konuk oldu. Dr. Kılıç, şube çalışmalarının yanı sıra yaşadığımız şartlara özgü yeni uygulamalar, İzmir iş dünyasının KalDer’e bakışı ve kentin geleceğine yönelik adımlar hakkındaki sorularımızı içtenlikle yanıtladı.

● **Okuyucularımıza hatırlatmak maksadı ile KalDer’in ve dolayısıyla İzmir Şubesi’nin son yıllarda yaptığı etkin ve güçlü çalışmalar hakkında bizleri bilgilendirir misiniz?**

Gönüllülük esasıyla faaliyetlerini sürdüren KalDer, yaptığı etkinliklerle kamu ve özel sektördeki tüm kurum ve kuruluşların yönetim ve iş kalitesini yükselterek rekabet seviyelerini arttırmayı amaçlıyor.

Türkiye Kalite Derneği, 1990 yılında kurul-

du. Merkezimiz İstanbul olmak üzere İzmir, Bursa, Ankara, Kayseri ve Eskişehir’de bulunan şubeler ve temsilcilik noktalarıyla Türkiye genelinde yaygın bir STK’yız. Bizim en önemli gücümüz, Avrupa tarafından kurulan mükemmellik modeli European Foundation for Quality Management. EFQM, Dünya genelinde kabul edilmiş iş insanlarının emekle kurduğu şirketlerinin düzenli olarak büyümesini sağlayacak bir yönetim modeli. KalDer aynı zamanda Avrupa Kalite Yönetimi Vakfı Ulusal İş Birliği Ortağı. Bu, demek oluyor ki Türkiye’de konuşulan kalite yönetim konuları, dünyada konuşulan kalite yönetim konularıyla eşlenik olarak hizalanıyor. Biz bir şeyin öncüsü ya da artçısı olmuyoruz. Orada konuşulan konular, Türkiye olarak, icra kurulunda temsil

edilen yapının bir parçası olarak

burada da uygulanıyor.

Bunların yanı sıra özellikle iyi uygulama örneklerini yerinde inceleme imkanı sunan teknik gezi ve saha ziyaretleri ile de önemli bilgi paylaşımı sağlıyoruz. KalDer içindeki üye şirketlerin çalışanları yine KalDer içindeki üye şirketlerden bir konuyu çok iyi başarmış, bu konuyu uzun yıllardır yapmış ve buradaki kurumsal olgunluğu tamamlamış şirketlerin uygulamalarını merak ettiğinde KalDer’den destek isteyip teknik saha gezisi yapabiliyor. Bu gezilere bir firma ev sahipliği yapar, üye ya da üye olmayan profesyoneller katılır ve o şirketi üretim sahasında bu işi uygulayan kişiler elinden bu bilgiyi alabilir. Teknik geziler bilgi transferi açısından sanayi dünyasında gelişmekte olan şirketler için son derece önemli.

KalDer, merkezinde eğitim faaliyetleri güçlü olan bir STK. Hem çalışan bireylerin hem de kurumların, profesyonel eğitimler alabileceği iyi bir akademimiz var. Bu akademi çok

KalDer İzmir Şubesi Başkanı Kılıç: “Merkezinde eğitim faaliyetleri güçlü olan bir STK’yız. Çalışan bireylerin ve kurumların, profesyonel eğitimler alabileceği iyi bir akademimiz var.”

yakın zamana kadar belli odakta eğitimler verirken şimdi kişisel gelişim, yönetici geliştirme ya da şirketlerin insan kaynakları profesyonellerinin ihtiyaç duyabileceği kurumsal gelişim eğitim içeriklerini hazırlayabilecek bir esnekliğe sahip. Bu bizim için önemli çünkü bilginin yayılımında, kalitenin yükselmesinde bilginin de güncellenmesini önemsiyoruz. KalDer bunun için şirketlerin, öncelikli olarak çalışanlarının bilgi seviyesinin güçlenmesini hedefler.

Ayrıca özellikle orta düzey yöneticilerin gelişmesini sağlayan yönetim buluşmaları da düzenliyoruz. Yönetim buluşmaları dediğimiz aktivitelerde üye şirketlerimizden üst düzey yöneticiler o dönemin güncel konu başlığı neyse o konuşuluyor. İyi satın alma, verimlilik, yönetimde kalite, risk yönetimi gibi başlıkları KalDer üyesi olan üst düzey bir yönetici gönüllü olarak diğer üye ya da üye olmayan şirketlerin orta düzey yöneticilerine eğitim tadında anlatıyor. Bu eğitimler genelde eğitimi veren üst düzey yöneticinin yönetici olduğu şirketinde düzenleniyor. KalDer yönetim transferi konusunda ve bilginin dolaşımı açısından güçlü bir dernektir.

● **Pandemi gerçeğini bir kenara bırakırsak, KalDer İzmir Şubesi için 2020 yılını nasıl planlamıştınız? Bugünkü şartlarda istenen normalleşmenin biraz geç olacağı gerçeği içinde yılın kalan bölümündeki planlama ve uygulamalarınız neler olacaktır?**

Corona pandemisi bütün dünyayı hazırlıksız yakaladı. Corona sayesinde aslında herkes bir dünya vatandaşı olduğunu da hatırladı. Dünya ekonomisine yön veren küreselleşmenin konuşulduğu günümüzde, hemen hemen her ülkede görülen bu salgının bizleri nasıl etkilediğini ve sonuçlarını bizzat yaşayarak görüyoruz. İnsanlar yalnızca maddi olarak değil psikolojik

olarak da olumsuz etkilendi. Küresel iklim değişikliği ve dünya kaynaklarının mevcut nüfusa yetmemesi gibi çevresel riskleri konuşurken içinde bulunduğumuz salgın bizleri 'yeni normal' arayışının da içine itti. 2020 yılının kalan bölümünde tüm firmalar ayakta kalabilmek için çalışmalarını sürdürmek zorunda. Hükümetin sağladığı kredi destekleri ve ödemelerin ötelenmesi gibi düzenlemelerle birlikte seyahat engeli ve diğer yasakların da kademeli olarak kal-

dırılmasıyla birlikte ekonominin biraz daha canlanacağını düşünüyorum. Çünkü ihtiyaçlar aslında hiç bitmiyor sadece öteleniyor.

KalDer, 2020'de "Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerini" temel stratejisine yerleştirdi. Faaliyetlerimizi dernek misyonumuzla kesişen ilkelerini toplumda yaymak odağında planladık. Yenilenen EFQM modeli de bu ilkeleri dikkate alarak yeni bir yönetim modeli sunuyor. Bu anlayışla bu dönem ve sonrası toplumun sürdürülebilir kalite anlayışına katkı koyacak başlıklarla kendimiz, dernek geneli ve kentte benzer projeler yürüten STK'lar ile iş birliklerimiz devam edecek.

Bununla birlikte, İzmir ve ülke ekonomisinin gelişmesi için daha fazla projeye imza atmaktayız. Kurumlar arası iyi uygulama örneklerinin ve deneyimlerinin paylaşıldığı etkinliklerimizi bu yeni normal düzen içinde bir süre daha online platformlarda sürdüreceğiz. Hem sanayi kuruluşlarına hem de diğer kentlere örnek olacak kalite anlayışıyla İzmir'de farklı bir şube profili çizdik. Geçtiğimiz yıl KalDer İzmir Şubesi olarak üye sayımızı artırarak daha da güçlendik. Üyelerimizle birlikte iş birlikleri geliştirecek ve yeni fikirler de doğurabilecek bir ortam yarattık. Bu yıl da aynı şekilde hem kamu kurumları hem de özel kuruluşlarla yeni üyeliklere ve iş birliklerine imza atmaya sürdürmek istiyoruz.

● **KalDer penceresinden bakarsanız, İzmir iş dünyasının KalDer'e bakışını ve STK çalışmalarına katılımlarını nasıl değerlendiriyorsunuz?**

KalDer aslında bir STK olarak bireylerden başlayıp kurum ve kuruluşlara mükemmelliği ve kurum kültürünü taşıyan önemli bir misyona sahip. Kurumlar arası diyalogun geliştirilmesi için düzenli aralıklarla seminerler, eğitimler ve saha ziyaretleri gerçekleştiriyoruz. Son bir yıldır KalDer özellikle CEO'ları, yönetim kurulu başkanlarını, sermaye temsilcilerini toplayan bir organizasyona imza attı. Çalışanlarımız, yöneticilerimiz eğitim alırken, birbirinden farklı sektörlerden karar vericilerin de hem güncel konuları takip etmelerini hem de birbirlerine tedarikçi, müşteri ve satıcı olabilmelerini istiyoruz. Üst Düzey Yönetim Buluşmaları, İzmir'de tek. Corona öncesinde her ay yaptığımız CEO Buluşmaları son dönemde KalDer'in İzmir açısından Ege Bölgesi'ne en büyük katkısıdır.

Bir diğer gurur kaynağımız ise Mükemmelliği Arayış Sempozyumu. Bu sempozyumda birbirinden değerli konu ve konuklarla bine yakın katılımcıyla buluşuyoruz. KalDer İzmir şubesinin düzenlediği Mükemmelliği Arayış Sempozyumu, bölgedeki en büyük kongre ve sempozyum. Burada sadece yönetim konuları konuşmuyoruz, ekonomi, girişimcilik, yatırım gibi konuları da gündeme getiriyoruz.

● **İstenen, beklenen ve belki de hak edilen İzmir'in parlak geleceği için öncelikli olarak atılması gereken adımları ve sizce yapılması gerekenleri kısaca tanımlayabilir misiniz?**

İzmir'de kurumsallaşmanın yaygınlaşması ve kurumlar arası iş birliğinin geliştirilmesi bence üzerinde durulması gereken konuların başında geliyor. Özellikle genç işsizliğin çok arttığı şehrimizde gençlere yeni istihdam yaratılması gerekiyor. İzmir aslında önemli bir eğitim kenti. Burada yetişen beyinlerin şehirde kalmasını sağlayarak bu değerli insan kaynağından yararlanmamız da önem taşıyor. Şirketler çok kaliteli olabilir ama yalnızca top-

Dr. Senem Kılıç kimdir?

Senem Kılıç, 1978 yılında Denizli'de doğdu. Lisans eğitimini Ege Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümünde tamamladıktan sonra yüksek lisansına Dokuz Eylül Üniversitesi Sayısal Yöntemler ve Yönetim Bilimi alanında devam etti. Ardından, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı'ndaki genç girişimciler üzerine hazırladığı tez çalışmasıyla Ph D derecesine sahip oldu.

Kariyerine Netsis'de yazılım mühendisi olarak başladı. Ardından Arkas

Holding'de 10 yıl çeşitli birimlerde yönetici ve tepe yönetici olarak görevini sürdürdü İzmir Ekonomi ve Yaşar Üniversitelerinde çeşitli programlarda dersler verdi.

2013 yılından bu yana Vira Kurucu, Omega BigData Yönetici Ortak ve Yönetim Danışma-

nı olarak çalışmaktadır.

ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi ve ISO 27001 Bilgi Sistemleri Güvenliği (Baş Denetçi) belgesine sahiptir.

Toplumsal sürdürülebilirliğe katkı sunmak amaçlı, Ege Sanayici İş İnsanları Derneği Yönetim ve Komisyon Üyelikleri ile Türkiye Kalite Deneği KalDer İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanlığı görevlerini yürütmektedir.

Kadın Girişimcinin Yol Haritası, İşim İletişim ve İşim Girişim kitaplarını yazmıştır. Ayrıca çeşitli ulusal ve uluslararası platformlarda yazılar kaleme almaktadır.

Uzmanlık Alanları: Kurumsal Dönüşüm, Stratejik Yapılanma, Dijitalizasyon Yetenek Yönetimi ve Süreç Yönetimidir.

İzmir'de kurumsallaşmanın yaygınlaşması ve kurumlar arası iş birliğinin geliştirilmesi, üzerinde durulması gereken konuların başında geliyor. Değerli insan kaynağından da yararlanmalıyız.

lumsal kalite olduğunda bu bir şey ifade edebilir. Biz her ne kadar şirketleri kaliteli bir yere getirmek için bilgi transferi sağlasak da bu, topluma yayılmadığında eksik kalıyor.

Farklı odak önceliklerinde faaliyetler yürüten STK'ların kent gelişimine katkı koyacak bir bütünlükte hareket edebileceği ortak bir STK üstü bir platforma ihtiyaç var. Sivil toplum kuruluşları gönüllülük esaslı birbirine benzer ya da birbirini tamamlayacak farklı çeşitlilikte projeler üretiyor. Bu projeleri ortaklıklar yaratarak etkisinin daha büyük bir noktaya taşınması mümkün.

Pandemi sonrası hepimizin hayatında farklı kırılmalar yaşanmış olarak başlayacak bir dönem olacak. Hem ekonomide hem de sosyal konularda yeni bir İZMİR duruşunu kolektif bilinçle tanımlayabilsek ne güzel olur.

● **Okurlarımıza genel anlamda vermek istediğiniz mesajlar, paylaşmak istediğiniz tespitler, görüş ve önerileriniz nelerdir?**

KalDer İzmir Şubesi'nin ilk kadın Yönetim Kurulu Başka-

nı unvanını hala gururla taşıyorum. Ben ve yönetim kurulu üyelerimle birlikte tüm KalDer ailesi olarak çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bu konuda gerek kamu gerekse de özel sektöre kapılarımız sonuna kadar açık. Bizler iyi uygulam örneklerinin, bilgi ve deneyimlerin paylaştıkça çoğaldığına inanıyoruz.

Öte yandan tüm dünyayı olduğu gibi ülkemizi de olumsuz etkileyen corona virüs pandemisinin etkilerinin azalması en büyük dileğimiz. Bu süreci bireysel önlemler ve sosyal izolasyon gibi kurallara uyarak atlattığımız mümkün olacaktır. Herkese sağlıklı, mutlu ve huzurlu günler diliyorum.

Türkiye Kalite Derneği (KalDer)

kaliteye rehberlik ediyor

Türkiye Kalite Derneği (KalDer), 1990 yılında TUSİAD önderliğinde gerek özel sektörde gerekse kamuda toplam kalite yönetimi bilincinin yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi amacı ile kurulmuş bir sivil toplum kuruluştur.

KalDer'in kuruluşunda ortaya konan amaçlar doğrultusunda çağdaş kalite felsefesinin ülkemizde etkinlik kazanması ve yaygınlaştırılması, ülkemizde kalite bilincinin yerleştirilmesi, kalite çalışmalarının teşviki, dış piyasada rekabet olanaklarımızın artırılması, sanayi ve hizmet sektörüne bu konuda teknik yardım ve koordinasyonun sağlanması benimsenmiştir.

Gönüllülük esası ile faaliyetlerini sürdüren KalDer, yaptığı etkinliklerle kamu ve özel sektördeki tüm kurum ve kuruluşların yönetim ve iş kalitesini geliştirip, rekabet seviyelerini artırarak oluşturduğu ortamda bireylerin de yaşam kalitesinde iyileştirme sağlayabilmek adına büyük çaba sarf etmektedir.

KalDer EFQM / Avrupa Kalite Yönetim Vakfı'nın Ulusal İş Birliği Ortağı olarak uluslararası iş birliklerinden elde ettiği bilgi birikimini ülkemize aktararak da ülkemizin kurum ve kuruluşlarının gelişmesine önemli katkılar sağlamaktadır. KalDer aynı zamanda, Küresel İlkeler Sözleşmesi'ni (Global Compact) Türkiye'de imzalayan ilk kuruluştur.

1995 Yılında şubeleşmeye giden KalDer, şu an 4 Şube (Ankara, İzmir, Bursa, Eskişehir) başta olmak üzere 5 temsilci-

lik (Kayseri, Trakya, Doğu Marmara, Batı Akdeniz ve Çukurova) ile faaliyetlerine devam etmektedir.

KalDer İzmir Şubesi de 1995 yılından bu yana çalışmalarını sürdürmektedir.

Dernek, Toplam Kalite Yönetimini yaygınlaştırmak amaçlı eğitimler verip, rehberlik hizmeti sunmakta, bunun dışında tüm üyelerine saha uygulamalarını paylaşmak amaçlı firmalara teknik geziler düzenlemekte ve üyelerimizi buluşturmak adına çeşitli network etkinlikleri yapmaktadır.

Dernek aynı zaman da yeni üyelik gerçekleştiren kurum/kuruluşlara Giriş Aidat Bedeli kadar ücretsiz eğitim hakkı tanımak ile birlikte kurumların eğitim süreçlerine de aktif destek olmaktadır.

KalDer İzmir Şubesi etkinlik süreçleri kapsamında, 1999 yılından beri her yıl düzenli olarak Mükemmelliği Arayış Sempozyumu gerçekleştirilmekte olup, belirlenen ana tema çerçevesinde oluşturulan oturumlarda, kendi alanında uzman bir çok konuşmacıyı bir araya getirmektedir.

Bölgemizin önde gelen kurum ve kuruluşları da sempozyumu desteklemektedirler.

Tüm bunlara ek olarak Mükemmellik yolundaki kurum ve kuruluşların kalitelerini ulusal ve uluslararası seviyeye yükseltmelerine fırsat sunmaları adına 2000 yılından beri Yılın Başarılı Ekibi Ödülü ile 2002 yılından itibaren verdiğimiz Ege Bölgesi Mükemmellik Ödülü süreçleri devam etmektedir.

Abdurrahman
ŞENOL

Covid-19 virüs salgınının ticari sözleşmelere etkisi

Covid-19 virüsünün ticari sözleşmeler açısından belirli şartların bulunması halinde mücbir sebep olarak değerlendirilebileceğini düşünmekteyiz.

Bilindiği üzere Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi olarak nitelendirilen Covid-19 virüs salgını tüm dünyayı ve ülkemizi de etkisi altına almıştır. Covid-19 virüsünün insan sağlığına olumsuz etkilerinin yanı sıra, ekonomik hayat da olumsuz yönde etkilenmiştir. Bu ay kaleme aldığımız işbu makalemizde, virüsün ticari sözleşmelere etkisinden kısaca bahsetmek istiyoruz.

Virüsün olumsuz etkisi ve virüs kapsamında alınan tedbirler (sokağa çıkma yasağı, birçok işyerinin faaliyetinin durdurulması, karantina vs. gibi) nedeniyle taraflar arasında akdedilen birçok sözleşmenin ifasının imkansız hale gelmesi veya aşırı ifa güçlüğü halleri ortaya çıkmaktadır. Covid-19 virüsünün ticari sözleşmeler açısından mücbir sebep (force majeure) teşkil edip etmediğine ilişkin henüz bir yargısal içtihat bulunmamakla birlikte belirli şartların bulunması halinde Covid 19 virüs salgınının mücbir sebep

olarak değerlendirilebileceğini düşünmekteyiz.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 2017/11-90 E. 2018/1259 K. sayılı kararında mücbir sebep şu şekilde tanımlanmıştır; "Mücbir sebep, sorumlu veya borçlunun faaliyet ve işletmesi dışında meydana gelen, genel bir davranış normunun veya borcun ihlâline mutlak ve kaçınılmaz bir şekilde yol açan, öngörülmesi ve karşı konulması mümkün olmayan olağanüstü bir olaydır. Deprem, sel, yangın, salgın hastalık gibi doğal afetler mücbir sebep sayılır." Görüldüğü üzere mücbir sebep bulunup bulunmadığını değerlendirebilmek için, tarafların kontrolü dışında gerçekleşmesi, sözleşmenin yapıldığı tarihte tarafların öngöremeyecek halde olması, sözleşmedeki edimin ifasının imkânsız hale gelmesinin önlenememesi, olayın tarafların arasındaki sözleşmede mücbir sebep olarak değerlendirilmeyeceğine dair hüküm bulunmaması vs. gibi şartlar aranmaktadır. Her somut olayın kendi

içinde ayrı ayrı irdelenmesi gerekmektedir. Sözleşmenin imzalandığı tarihte Covid-19 salgını veya işbu salgının bu derecedeki olumsuz etkileri öngörülemezse, borçludan kaynaklanmayan bir sebeple önlenemez bir biçimde sözleşmenin ifası imkansız hale gelmişse, taraflar arasındaki sözleşmede salgın hastalıkların mücbir sebep teşkil etmeyeceğine dair hüküm bulunmuyorsa ve bunun gibi diğer şartları taşıdığı takdirde mücbir sebep olarak değerlendirilebileceği ve taraflar arasındaki sözleşmenin ifasının imkansız hale gelmesi nedeniyle borcun sona ereceğini düşünmekteyiz. Nitekim Türk Borçlar Kanunu'nun 136. maddesinde "Borcun ifası borçlunun sorumlu tutulamayacağı sebeplerle imkânsızlaşırsa, borç sona erer" hükmü yer almaktadır. Borçlunun bu durumda ifanın imkânsızlığını alacaklıya gecikmeksizin bildirmesi ve zararın artmaması için gerekli önlemleri alması gerekmektedir. Borçlu ifanın imkansızlığını alacaklıya gecikmeksizin bildirmez ve zararın artmaması için gerekli önlemleri almazsa, bundan doğan zararları gidermekle yükümlü olacaktır. Borcun imkânsızlığı nedeniyle borçtan kurtulan borçlunun, sözleşmenin karşı tarafından almış olduğu edimleri de geri vermekle yükümlüdür. Ancak kanun veya sözleşmeyle borcun ifasından önce doğan hasarın alacaklıya yükletilmiş olduğu durumlar, bu hükmün dışındadır.

Bazı durumlarda ise borcun ifası borçlunun sorumlu tutulamayacağı sebeplerle kısmen imkânsızlaşmış olabilir, böyle durumlarda borçlu borcunun sadece imkânsızlaşan kısmından kurtulmaktadır. Örneğin bazı işletmelerin salgın nedeniyle geçici süreliğine faaliyetinin durdurulması halinde kısmi ifa imkânsızlığı söz konusu olabilecektir. Kısmi ifa imkânsızlık önceden öngörülseydi taraflarca böyle bir sözleşmenin yapılmayacağı somut olaydan açıkça anlaşılıyorsa borcun tamamı sona erecektir. Karşılıklı borç yükleyen sözleşmelerde, bir tarafın borcu kısmen imkânsızlaşır ve alacaklı kısmi ifaya razı olursa, karşı edim de o oranda ifa edilir.

Alacaklının böyle bir ifaya razı olmaması veya karşı edimin bölünemeyen nitelikte olması durumunda, tam imkânsızlık hükümleri uygulanarak borç sona erecektir. (TBK m. 137)

Salgın nedeniyle ifanın imkansız hale gelmediği ancak ifanın yerine getirilmesinin aşırı oranda güçleştiği durumlarda ise borçlunun Türk Borçlar Kanunu'nun 138. maddesi uyarınca sözleşmenin yeni koşullara uyarlanmasını isteme, bu mümkün olmadığı takdirde sözleşmeden dönme hakkı bulunmaktadır. Aşırı ifa güçlüğü hükümlerinden faydalanabilmek için de birtakım şartlar öngörülmektedir. İfa imkansızlığı hükümleriyle benzer nitelikte; sözleşmenin yapıldığı sırada taraflarca öngörülmeyen ve öngörülmesi de beklenmeyen olağanüstü bir durumun ortaya çıkması ve bu durumun borçludan kaynaklanmaması ve sonradan oluşan bu durum nedeniyle sözleşmenin ifasının istenmesinin dürüstlük kurallarına aykırı düşecek derecede bulunması, borçlunun borcunu henüz ifa etmemiş olması veya ifanın aşırı ölçüde güçleşmesinden doğan haklarını saklı tutarak ifa etmiş olması gibi şartlar bulunmaktadır. Sürekli edimli sözleşmelerde borçlu, dönme hakkını kullanmamasına karşın bunun yerine fesih hakkını kullanabilecektir. Ancak borçlu tarafın bu hakkını kullanırken dürüstlük kurallarına aykırı hareket etmemesi, hal ve şartların değişmesinde kusurunun bulunmaması gerekmektedir. Aksi halde, salgının sözleşmenin ifası üzerindeki olumsuz etkisini bertaraf etmeye yönelik herhangi bir çaba göstermeyen, sadece virüsü neden olarak göstererek sözleşmeyi haklı neden bulunmaksızın fesih eden tarafın, karşı tarafın fesih nedeniyle oluşacak zararlarını karşılamakla yükümlü olacağı göz ardı edilmemelidir.

Netice itibari ile işbu makalemizde belirttiğimiz Covid -19 salgının sözleşmelere etkisine ilişkin henüz herhangi bir yargı kararı bulunmamakla birlikte her somut olayın kendi içinde ayrı ayrı değerlendirilmesi gerektiği unutulmamalıdır.

Serbest bölgelere ESBAŞ imzası

Türkiye'nin yeni bir ihracat ve yabancı yatırım çekme hamlesinin eseri olarak kurulan serbest bölgelere örnek olan, katma değerli ihracatı gelişmiş ülkelerin rakamlarını katlayan ve başarılarını kazandığı ödüllerle perçinleyen Ege Serbest Bölge Kurucu ve İşleticisi A.Ş. (ESBAŞ), şimdilerde Bergama'da Batı Anadolu Serbest Bölgesi'nin kuruluş sürecini, böylece İzmir'e yeni bir ileri teknoloji ihracat kapısını aralamaya çalışmanın heyecanını yaşıyor. Kurulduğu 1990 yılından bu yana güçlü kurumsal yapısı, İzmir'in ihtiyaç duyduğu yabancı yatırımcıyı çekme ve ekonomiye 80 milyar dolarlık ticaret hacmi sağlamasıyla dikkat çeken ESBAŞ'ın CEO'su Dr. Faruk Güler ile hem gurur veren gelişmeleri hem de yeni hamleleri konuştuk.

● **Okuyucularımıza hatırlatmak maksadı ile ESBAŞ'ın değerli insan, rahmetli Sayın Kaya Tuncer ile başlayan hayallerini, vizyonunu, hedeflerini ve bugün geldiğiniz noktayı dünden bugüne kısaca aktarabilir misiniz?**

Kurucumuz merhum Kaya Tuncer, ESBAŞ

ESBAŞ'ın Ege Serbest Bölgesi'nde uyguladığı modeli, yüksek katma değerli ihracat yapan yabancı yatırımcı çekmekteki başarısını ve ihracatta sağladığı gelişmeleri birçok ülke örnek aldı.

ve Ege Serbest Bölgesi'ni kurarken, uzun dönemli ve sürdürülebilir kamu yararı sağlama bilinci ile hareket ederek, İzmir Gaziemir'de Türkiye'nin ve dünyanın örnek bir sanayi bölgesini oluşturma hedefiyle çalışmalarını yürüttü. ESBAŞ, 30'uncu yılında; ülkemize katma değer katacak, istihdam yaratacak, yüksek teknoloji transferi sağlayacak, ihracatı arttıracak nitelikteki yatırımları Bölgeye çekmeyi başararak kurucumuzun bu hedefini gerçekleştirmiş oldu. 2019 yılını 4,2 milyar dolar ticaret hacmi, 2,2 milyar dolar ihracat ve 70'i yabancı olmak üzere 167 firmada toplamda 20 bin 500 kişiye ulaşan istihdam sayısı ile kapatan Ege Serbest Bölgesi, uzun yıllardır Türkiye'nin önde gelen

Mary - Kaya Tuncer

ve uygulamalarınız neler olacaktır?

ESBAŞ'ın, Ege Serbest Bölgesi'ne dahil edilen 300 bin metrekarelik genişleme alanını, alt yapısını tamamlayarak yatırımlara açması ile birlikte 2019 yılında bu alanda fabrika yatırımları başlamış oldu. Bu bölgede ESBAŞ Gıda İşletmeleri'nin günlük 20 bin kişiye yemek çıkaracak, son teknolojiye sahip olacak fabrikasının inşaatı sürüyor. Bunun yanında Ege Serbest Bölgesi gelişme alanında ESBAŞ tarafından yapılan modüler binalar firmalara kiralandı ve orada üretimler başladı. Halihazırda o alanda yatırımlar devam ediyor. Normal şartlarda planlanan inşaat

serbest bölgesi konumundadır. ESBAŞ'ın Ege Serbest Bölgesi'nde uyguladığı model, yüksek katma değerli ihracat yapan yabancı yatırımcı çekmekteki başarısı ve ihracatta sağladığı gelişmelerle Amerika'dan, Asya'ya, Afrika'dan, Avrupa'ya kadar birçok ülke tarafından model olarak alındı. 2017 yılında KalDer'den Türkiye Mükemmellik Ödülü, 2018 yılında PERYÖN'den Bağlılık ve Motivasyon Ödülü, 2020 yılında GPTW'den Türkiye'nin En İyi İşvereni ve Bölgesinin En İyi İşvereni Ödülü'nü alan ESBAŞ, güçlü kurumsal yapısı ile Türkiye'nin önde gelen şirketleri arasında yer alıyor. EFQM Mükemmellik Modeli ile yönetilen ESBAŞ, 'Cesurluk, Kararlılık, Etik Olmak, Müşteri Odaklılık, Yenilikçilik ve İnsan Odaklılık' ilkeleri üzerine inşa ettiği mükemmellik felsefesi ile sadece İzmir'e değil, ülkenin ekonomisine hep daha fazla katkıyı sunmaya devam edecektir.

● **Pandemi gerçeğini bir kenara bırakırsak, ESBAŞ için 2020 yılını nasıl planlamıştınız? Bugünkü şartlarda istenen normalleşmenin biraz geç olacağı gerçeği içinde yılın kalan bölümündeki planlama**

yatırımlarının Temmuz'da tamamlanmasını umuyorduk. Ancak pandemi nedeni ile bu süreç biraz uzayacak. Bu yatırımların yanı sıra bölgeye yazılım ve bilişim sektöründen gelmesi hedeflenen yeni firmaların da yatırımları ile birlikte, Ege Serbest Bölgesi'nin toplam ticaret hacminde 2020 yılında yüzde 5 büyümeye öngörmüştük. Ancak, yılın başından itibaren dünyada olduğu gibi Türkiye'de de tüm üretim planlarını altüst eden Covid-19 pandemisi nedeniyle her yerde olduğu gibi Ege Serbest Bölgesi'nde de tüm hedeflerin revize edilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

● **Bu arada Bergama'da devam eden serbest bölge çalışmalarınızdan da kısaca bilgi alabilir miyiz?**

Bergama'da Aşağıkırıklar Mahallesi sınırlarında yaklaşık 2,5 milyon metrekare alana sahip arazi, serbest bölge yapılmak üzere ayrılmıştır. Bu alanda serbest bölgeyi kuracak ve işletecek tüzel kişilik olarak Batı Anadolu Serbest Bölge Kurucu ve İşleticisi A.Ş. (BASBAŞ), Ticaret Bakanlığı'nın izniyle

2019 yılında kuruldu. BASBAŞ tarafından hazırlanan fizibilite raporu Serbest Bölgeler Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü'ne sunuldu. Şu anda çalışmalar normal seyrinde devam ediyor. Ticaret Bakanlığı'nın, belirlenen alanı serbest bölge olarak ilan etmesi için Cumhurbaşkanı'nın onayı gerekiyor. Cumhurbaşkanı'mız da geçtiğimiz aylarda Bergama'ya gerçekleştirdiği ziyarette Batı Anadolu Serbest Bölgesi'nin kurulacağını Bergamalılara müjdelendi. Sayın Cumhurbaşkanı'nın projeyi imzalamasının ardından, BASBAŞ Batı Anadolu Serbest Bölgesi'nin alt yapı çalışmalarına başlayacağız. Bu çalışmaları 2022 yılının başına kadar tamamlayarak bölgede yatırımcılara tahsislere başlamayı hedefliyoruz. Yaptığımız çalışmalar gösteriyor ki; Batı Anadolu Serbest Bölgesi yaklaşık 20 bin civarında çalışana iş kapısı olacak. İhracata dayalı olduğu için yaklaşık 2,5 milyar dolarlık yıllık

bir ihracata sahip olacak. Deniz, demir ve karayolu bağlantıları üzerinde kurulacak olan Batı Anadolu Serbest Bölgesi'ne yurt içi ve yurt dışından çok önemli yatırımların gelmesi hedeflenmektedir.

● **ESBAŞ penceresinden bakarsanız, yerli ve yabancı iş dünyasının ESBAŞ ve İzmir'e bakışını nasıl değerlendiriyorsunuz?**

Tarih boyunca ülkenin en önemli ihracat merkezi olması, lojistik imkanları ve sahip olduğu iyi yetişmiş insan kaynakları sayesinde İzmir, her zaman yabancı yatırımcının ilgi odağında olmuştur. İzmir Alsancak Limanı'ndan sonra Nemrut Koyu'nda yer

alan çok sayıda liman sayesinde, İzmir'in deniz taşımacılığındaki yeri son derece güçlenmiştir. Tüm ana ulaşım arterlerinin kesiştiği noktada bulunan Ege Serbest Bölgesi ise, ESBAŞ'ın pazarlama stratejisinin bir

İzmir ekonomisine bugüne kadar toplam 80 milyar dolarlık ticaret hacmi ile katkı sunan ESBAŞ, Bergama'da kuracağı Batı Anadolu Serbest Bölgesi'nde de aynı modeli hayata geçirecek.

ESBAŞ

EGE SERBEST BÖLGE KURUCU VE İŞLETİCİSİ A.Ş.
AEGEAN FREE ZONE DEVELOPMENT & OPERATING CO.

sonucu olarak çok büyük oranda yüksek katma değerli ürünleri üreten firmaların kümelendiği bir üretim merkezi haline geldi. Ege Serbest Bölgesi'nden ihraç edilen ürünlerin kilogram fiyatı 8,58 dolardır. Bu değer, Almanya ihracatının kilogram değerinin iki katı seviyesindedir. ESBAŞ, pazarlama çalışmalarını bölgenin yüksek katma değerli üretim merkezi olma özelliğini daha da güçlendirmeye yönelik çalışmalarını sürdürmektedir. Ege Serbest Bölgesi'nin havacılık firmaları için bir cazibe merkezi haline gelmesi için harcadığı yoğun çabaların sonucunu alarak, havacılık sektörünün önemli isimlerinden olan Kale-Pratt&Whitney, Fokker Elmo, Lisi Aerospace ve PFW gibi firmaların Ege Serbest Bölgesi'nde çok sayıda katma değeri yüksek ürünler üretmesini sağlayan ESBAŞ, önümüzdeki süreçte de yazılım ve bilişim sektörüne yoğunlaşarak bu sektörden de benzer sonuçları almayı hedefine koymuştur. ESBAŞ, bu kapsamda kentin önde gelen paydaşlarını da bünyesinde barındıran Yazılım ve Bilişim Sanayicileri Kümelenme Derneği'nin (YABİSAK) kuruluş çalışmalarını yürütmektedir.

● **Yaptığınız çalışmalar esnasında elde ettiğiniz veriler ve gözlemler ışığında İzmir iş hayatının (sanayisi, ticareti ile) kısa bir SWOT analizini yapar mısınız?**

Köklü ihracat kültürü, fuarcılık altyapısı, lojistik avantajları ve iyi yetişmiş insan kaynağı İzmir'in güçlü yanlarını oluşturuyor. Kentin gelişme alanının sınırlı olması ve havayoluyla yeterince yurt dışı bağlantısının kurulamaması ise iyileştirmeye açık alanları olarak dikkat çekiyor. Fırsatlarına bakacak olursak da İzmir; önümüzdeki dönemde özellik-

le yazılım ve bilişim sektörüne ilgi duyan yatırımcılar ve özellikle bu sektöre gönül vermiş beyinler için büyük bir çekim kaynağı olacak. İzmir için tehdit olacak en önemli konu su. Aslında su sadece İzmir için değil, insanlık için çok önemli bir tehdit. Bu konunun üzerine daha fazla gitmeli, suyu gereksiz yere harcamamalıyız. Aksi halde bu bize Covid-19'dan daha büyük bir sorun olarak geri dönecek.

● **İstenen, beklenen ve belki de hak edilen İzmir'in parlak geleceği için öncelikli olarak atılması gereken adımları ve sizce yapılması gerekenleri kısaca tanımlayabilir misiniz? Tabii İzmir'in geleceğini değerlendirirken ESBAŞ'ın geleceğini bu resim içinde nereye koyarsınız?**

İzmir, sahip olduğu turizm değerlerini de koruyabilmek adına, çevreye duyarlı ve yüksek teknolojiye dayalı yatırımları hedef olarak almalı ve tanıtım stratejisini bu alandaki firmaları kente çekecek şekilde oluşturmalıdır. İzmir, yenilenebilir enerji sistemleri, sağlık turizmi, fuarcılık, yazılım ve bilişim sektörlerinden yatırımları çekmeye çalışmalıdır. ESBAŞ, güçlü kurumsal yapısı, İzmir'in ihtiyacı olan türden yatırımcıyı çekmekteki başarılı deneyimi ile Gazimemir'deki Ege Serbest Bölgesi ile bugüne kadar sadece İzmir'in değil Türkiye ekonomisine de çok büyük katkılar sunmuştur.

İzmir ekonomisine bugüne kadar 80 milyar dolarlık ticaret hacmi ve 20 bin 500 kişiye istihdam sağlayan Ege Serbest Bölgesi ile katkı sunan ESBAŞ, kentin geleceğine ise bu kez Bergama'da Batı Anadolu Serbest Bölgesi'nde aynı modeli uygulayarak katkı sunmaya devam edecektir.

Enver
OLGUNSOY

Önce insan

Covid-19 pandemisinde geleceğin en önemli konularının başında gıda güvenliğinin geldiğini gördük. Ayrıca insan vücudu için 1 santigrat derecelik sıcaklık artışı nasıl hastalığa işaret ediyorsa benzer durum gezegenimiz için de söz konusudur.

2050'de yaklaşık 9 milyar nüfusa ulaşması beklenen dünyamız için olduğu gibi ülkemiz için de en önemli sorun, aslında kısaca "çevre" olarak ifade edilen, ancak birçok alt başlık taşıyan olgu... İnsanoğlu -bilerek oğlu kullanıldı, zira insankızı daha bir farkında- uzakta gördüğü sorunları görmezden gelme gibi bir tasarım hatası (!) ile malul. Adamın ani olarak gerçekleşen saldırıya reaksiyonu da ani refleks olarak geliyor ve karşılık veriyor da, daha uzun bir sürede gelen, belki uğrayacağı saldırıdan bile tehlikeli bir durumu görmezden gelebiliyor.

Verimli topraklarını ve doğasını inşaatçılara, özellikle enerji sektörü ve madencilere diğer sanayi dallarına kurban eden ülkemiz, vahşi kapitalizmin azgın dişlilerine insanını rahatlıkla atarken, kendisi de balıklama yokluşa dalıyor ve farkında değilmiş gibi davranabiliyor.

Kapitalizm için önce para gelir, insan değil, bu bilinmeyen bir gerçek

değil... Kendisi de zaten öyle tarifler kapitalizmi... Ama artık yerküre duvara dayandı... Son virüs pandemisi alarm zillerinin çalmasına sebep oldu. Umarım insanlık bu alarmı uyanır, bu uyandırma servisinden yararlanmayı bilir ve "yeter artık, önce insan" diyebilir. Dünyayı tükettik, geleceğimizi karartıp yok etme adına fütursuzca adımlar atmaya devam ediyoruz. Birçok kişi bu pandemiden ders çıkaracağımızı ve hiçbir şekilde bundan böyle eskisi gibi yaşayamayacağımızı söylüyor. Bence çok safiyane, dilekten öteye değer taşımayan bir yargı... Zira, kapitalizm dişlerini bir kez geçirdi mi asla bırakmayacaktır. Ta ki onunla dişe diş mücadele edecek bir dinamik ortaya çıkana dek. Bu tür dinamikleri de onlarca yıldır önüne attığı kırıntılarla idare etmeyi öğrenmişken, neden her şey eskisi gibi devam etmesin ki... Kısacası ben her şeyin eskisi gibi devam edeceğine inananlardanım. Zaten görmüyor musunuz Covid-19 tedbirlerinin gevşetilmesinde bile ilk akla gelen -ya da getirilen

mi demeliydim- AVM'lerin açılması oldu. Bu olgu da benim düşüncemi olumlamıyor mu? İnsanlığa dışlarını geçirmiş bir kez. Kişiler "yahu o kadar kapalı kaldık şöyle bir park, bahçe doğa vs." düşünmeden doğruca yine kendine öğretileni yapıp kapitalizmin tapınakları önünde sıraya girmede mi? Hem de kendi özgürlüğü bu olduğunu zannedip...

Çevre sorununun birçok alt başlığı var demiştim. Bunların başında da gıda güvenliği geliyor. Geleceğin en önemli konusu olabileceğini son pandemide görmedik mi? Gıda fiyatları füze gibi fırladı ve ilginç olanı hala da o yükseklikte devam ediyor. Üretici limonlarını yola döker, belediyeler toplu alımla onları rahatlatma uğruna çalışırken limon pazarlarda 10 liranın altını görmedi! Market fiyatı ise bunun bir yüzde 50 daha üzerinde seyrediyor. Son yıllarda -bu pandemi olmasaydı bile- zaten fiyatlar dizginlenemiyordu.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, gıda ithalatımız 2003 yılında 5 milyar 265 milyon dolar iken 2016 yılında 15 milyar 638 milyon dolara çıkmış. Yine TÜİK rakamlarına göre, 2003'ten 2016'ya kadar toplam gıda ürünü ithalatımız 171 milyar 69 milyon dolar olmuş.

Bu rakamlar gıda konusunda fiyat artışlarına mani olamadığımızı, izlediğimiz fiyat destek politikaları ile bu işin içinden çıkamadığımızı, küçük çiftçinin tarlasını ekmeyi terk ettiğini gösteriyor. Bu terk edilmiş ile birlikte ekilen tarım alanları daralıyor ve tarımsal üretimin azalması nedeniyle tarımsal ürün dış alımımız yukarıda yazdığım gibi sürekli artıyor.

1960'ların gübre ve pestisitlere dayalı sözde yeşil devrimin de mucizeyi yaratamadığı ortada... Kapitalist tarım, büyük ölçekli tarım, maalesef sorunlara çare olamadı ki büyük bir gıda yoksunluğu var dünyada. Zaten Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) bile 6-7 yıldır sanayi türü büyük ölçekli tarımı desteklemeyi bıraktı, küçük ölçekli aile tarımını desteklemeye başladı. Bu durumda Tarım 4.0 vs. gibi olgulara şüphe ile bakmak

gerekıyor bence.

Küresel ısınma, çevre sorunlarının diğer bir alt başlığı... İklim değişikliği; çok büyük ölçüde insanlığın, aslında tüketim oburluğunu kamçılayan ve güdüleyen kapitalizmin yarattığı bir sorun değil mi? Ama o konuda da yerküre yolun sonuna geldi. Bunun kanıtlarını oluşturacak sayısız ölçüm ve örneğe yer vermek artık gerekmiyor bile, ayan beyan ortada. Şimdiden deniz seviyesine yakın konut ve gayrimenkullerin fiyatları düşmeye başladı. İşte kapitalizme kapitalizmce bir cevap. Ama nerede?... Görmezden gelmeye devam...

Birinci Sanayi Devrimi'nin hemen öncesine kıyasla günümüze gelindiğinde, dünya 1,06 santigrat derece (Kaynak: NASA) ısınmış bulunuyor. Ne olacak 1 dereceden diye düşünebilirsiniz ama 1 derecenin önemini şu örnek çok güzel anlatır, gayrimenkul fiyatlarının düşmesine bakmaya gerek yok... Vücut sıcaklığımız -ki son günlerde neredeyse her yerde vücut sıcaklığımız ölçülüyor, eline cihazı alan sanki sizi tehdit ediyor gibi kafanıza dayıyor- hadi 38 santigrat derece olsun bakalım... Yani kısaca 37 santigrat derece sağlık, 38 santigrat derece hastalık. Tam 1 derece. Gezegenimiz için de durum benzer. 1 derece fazlası hastalığa işaret ediyor. Birinci Sanayi Devrimi'nden bu yana geçen 270 yıl zarfında gezegenimizdeki ekosistemi çöküşün eşiğine getirmiş bulunuyoruz. Kim mi? Cevabınızı duyuyor gibiyim. Hadi siz söyleyin, ben çok söyledim. Söyleyenler de yıllardır söylüyor ama maalesef tüm insanlık hala söylemiyor, işine gelmiyor. Hep üretim, hep edinim, hep tüketim önde, insanlık ve gezegenimiz kimin umurunda? Evet, sizler de söylemeye, yüksek sesle haykırmaya başladığınızda belki ne dediğimizi duyacaktır kapitalizm.

Çevre sorunları birçok alt başlık taşıyor demiştim, inanın bu yazının 10 katı daha yazsanız bitmez. Örneğin permafrost, insanı önceleyen sağlık sistemleri vs. de başka bir yazının konusu olsun.

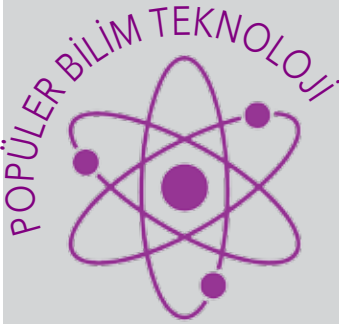
Sağlıkla kalın, evde kalın.

Gökhan SEZER

Pandeminin öğrettiği gerçek: Dijital tarım kaçınılmaz

Zamanla gelişen sensörler ve bu sensörlerle tasarlanan IoT dediğimiz internet üzerinden kontrol edilen cihazlar da artık tarım uygulamalarında yoğun biçimde kullanılıyor.

Teknoloji hayatımıza girmeye ve çok köklü olarak değiştirmeye devam ediyor. Yaşadığımız Covid-19 salgın süreci de bu durumu hızlandıracakmış gibi görünüyor. Bunlardan birisi de şüphesiz tarımsal üretim teknikleri ve uygulamaları. Özellikle insan gücüne dayalı tarım uygulamaları bu salgın sürecinde büyük yara aldı. Karantinalar nedeniyle birçok yerde tarım işleri ciddi anlamda aksadı. Meyveler, sebzeler toplanamadı, ürünler tarlada kaldı. Büyük zarar ve yıkım oldu. Bu yönden bakıldığında, salgın sürecinin devletleri, şirketleri, çiftçileri, tarım ile ilgili tüm çalışanları, tarımda teknolojinin uygulanması konusunda ciddi biçimde dönüştüreceği öngörülüyor.

Diğer yandan günümüzde 7,78 milyara ulaşan dünyamız nüfusunun 2050 yılında 12 milyarı geçmesi bekleniyor. Dünya nüfusunun artışına paralel tarımsal alanların azalması, çevresel faktörlerinde kötüleşmesi kaçınılmaz gözüküyor. Bu durumda

meteorolojik verilerin standartlarından sapması bir dönemde birçok farklı meteorolojik durumun yaşanması gibi sonuçlar doğuruyor.

Verimli bir tarımsal faaliyetin ise öncelikli olarak standart meteorolojik verilere ihtiyacı var. Bu yüzden nüfus artışına paralel ihtiyaç olan verim artışını sağlamayı bırakalım, geleneksel tarımı yapmak bile gün geçtikçe zorlaşıyor. İşte burada da kurtarıcı olarak teknoloji devreye giriyor.

İnternetin yaygınlaşmasına paralel zaten tarımda teknoloji bir şekilde kullanılmaya başlanmıştı. Biz bu teknoloji kullanımlarına da kısaca değineceğiz ama, esas olarak geleceğin tarımı olan fabrika tarzı kapalı ortamlarda yapılan dijital tarım diye adlandırabileceğimiz devrim niteliğindeki uygulamalardan bahsedeceğiz...

Tarımda teknolojik dönüşüm

2000'li yılların başından itibaren özellikle uzaktan kontrol edilebilen

damla sulama sistemleri yoğun olarak kullanılmaya başlandı ve geleneksel tarımda su kullanımındaki israfı ve düzensizliği bir nebze olsun kontrol altına aldı. Enerji problemleri olan yerlerde de teknolojisi gelişen güneş enerjisi sistemleri kullanılmaya başladı. Küçük çiftçilerden büyük topraklarda üretim yapan şirketlere kadar sulama ile ilgili hemen her yerde bu sistemler yerini aldı.

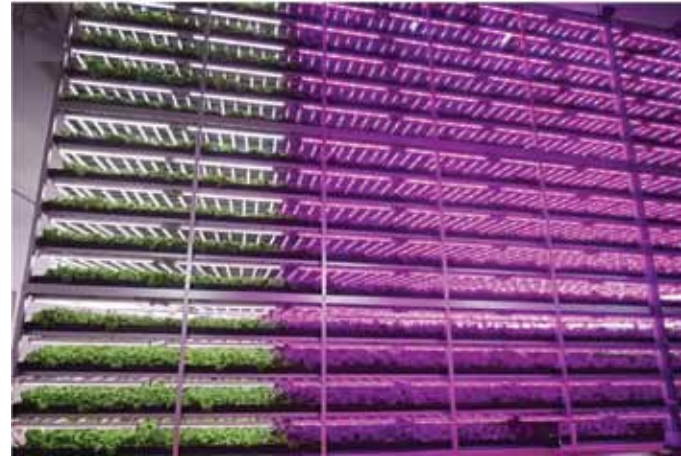
Zamanla gelişen sensörler ve bu sensörlerle tasarlanan IoT dediğimiz internet üzerinden kontrol edilen cihazlar da artık tarım uygulamalarında yoğun biçimde kullanılıyor.

Geleneksel tarımda diğer bir problem de düzensiz ve çoğu yerde gereksiz kullanılan zirai ilaçlardı. Eski sistemde araziler büyüklüğüne göre havadan uçaklarla veya yerden pulvarizatörlerle standart şekilde ilaçlanırdı. Bu yüzden zararlı bitki ve haşere olmayan bölgeler de ihtiyaç olmayan kimyasal ilaçlardan nasibini alırdı.

Teknolojinin yeni nimeti dronelar, artık tarım arazilerinde zararlılara karşı zirai ilaçlamada kullanılıyor. Kameralı uzaktan kontrollü dronelar, arazinin değişik yerlerinde farklılık gösteren zararlı ot ve haşeratin nitelik ve niceliğine göre hassas ilaçlama yapabiliyor.

Bu uygulamalar ve teknolojinin diğer uygulamaları, standart tarım uygulamalarına büyük verimlilikler sağladı. Ancak tüm bu uygulamalar, nüfusun artış hızına göre önümüzdeki 30 yılda ikiye katlanması gereken bir tarımsal ürün beklentisi için yeterli değil.

İşte bu üretim ihtiyacını karşılayabilecek yeni üretim teknikleri son zamanlarda karşımıza çıkmaya başladı ve hatta restoranlarda, evlerde bile kullanılacak seviyeye geldi.

Steril, kapalı, kontrollü bir ortamda, yapay zeka ve makine öğrenme teknikleriyle geliştirilmiş, robotik sistemlerin ve sensörlerin kullanıldığı tamamiyle otomatik, minimum insan gücüne ihtiyacı olan yeni nesil tarım yöntemleri bunlar...

Bu tarzda kurulmuş tesisler 30 dönümlük bir arazide yapılabilecek tarımı bir dönümlük bir fabrikada gerçekleştirebiliyor. Özellikle yeşillik (fesleğen, marul, maydanoz, kuzu kulağı, nane vb.) üretimlerinde bu teknolojinin aldığı yol inanılmaz.

ABD’de bu konuyla ilgili olarak Silikon Vadisi’nde şirketler, endüstri parklarındaki fabrikalarda üretim yapan tesisler, mantar gibi çoğalmaya başladı. Japonya’da restoranlarda ve evlerde kullanılıyor. Bir laboratuvar titizliğinde üretim yapılan bu tesislerde insan gücü neredeyse hiç kullanılmıyor.

Bu üretim tekniğinde yatay ve dikey uygulamalar söz konusu. Hareketli bantlar üzerinde ilerleyen, tamamiyle kontrollü, yatak büyüklüğünde kasalar içinde bloklar halinde üretim yapılıyor.

Bitkinin ihtiyacı olan ışık, su ve besinler optimum sıcaklık ve nem ortamında fidelere veriliyor. Son derece hassas verilerle işlemler yapılıyor. Genellikle topraksız olarak gerçekleştirilen üretimlerde toprak kullanılırsa da minimum miktarda ve her üretim kasasında standart olacak şekilde minimum ihtiyaç olan toprak kullanılıyor.

Yapay zeka devrede

Üretim ortamında zararlı haşere ve ot söz konusu olmadığı için pestisit kullanılmıyor. İhtiyaç olan su minimum miktarda sağlanıyor. Sensörler vasıtası ile veriler toplanıyor ve oluşturulan büyük data ile bitkinin ihtiyacı olan ışık, mineraller, suyun miktarı, pH değeri, havanın kalitesi, sıcaklık, nem gibi unsurlar devamlı olarak yapay zeka ve makine öğrenme uygulamaları içeren kontrol sistemleri ile güncellenerek en mükemmel üretim şartları sağlanıyor. Üretim, tohum-fide aşamasından hasat işlemine kadar bütünsel olarak tam kontrollü ve otomatik olarak yapılıyor. Az oranda kullanılan insan gücü bile gerekli bilgiyi blok halde tasarlanan sistemden alınan verilere ve direktiflere göre kullanılıyor. ABD’de Silikon Vadisi’nde artık tarım şirketleri de var. Üstelik çoğu start-up seviyesinde başlayan bu firmalar milyonlarca dolar yatırımları çekiyorlar ve çok büyük bir hızla büyüyorlar. 500 milyon dolara kadar yatırım alan teknolojik tarım firmaları var. Artık yazılım ve donanımı içeren kit şeklinde ürünlerde piyasalarda yerini almaya başladı. Özellikle yeşillik üretiminde bu yeni nesil üretim teknolojisi ev ve restoran uygulamalarında kullanılacak kadar yaygınlaştı ve oturdu. Ülkemizde de bu konularda ciddi çalışmalar yapan teknoloji firmalarımız mevcut. Dijital Tarım çok büyük gelişmelerin olacağı bir alan, heyecanla takip etmeye devam edeceğiz.

Dijital tarımın yeni merkeziyiz

Küresel ekonomilerin gündeminde dijital tarım var. Türkiye de bölgesel oyuncu olmak için kolları sıvadı.

Dünya ekonomileri arasındaki güç dengeleri hızla kabuk değiştiriyor. Uzmanlara göre dünya tarihinin gelecekteki en büyük restleşmeleri artık petrol üzerinden değil gıda savaşları üzerinden şekillenecek. Zaten son veriler bu değişimin başladığını açıkça ortaya koyuyor. Dünya nüfusu, 1970'ten beri neredeyse iki katına çıktı. Yakın zamanda da 10 milyara varacak. 3 milyar kişi ise gıda zincirinde normalden daha fazla et, süt ve yumurta tüketiyor. Türkiye pazarında da dijital tarıma doğru kayış var. Yabancı devler de bu noktada Türk firmaları ile işbirliği yapıyor. Türkiye, yeni yatırımlarla çevre ülkeleri besleyecek

bir merkeze de dönüşebilecek.

Dijital dönüşüm tarımı da değiştiriyor. Artık tarlalarda son teknoloji traktörler, "drone"lar ve toprak/hava sensörleri kullanılıyor. Dijital teknolojiler çiftçilere gübreleme ve bitki koruma ürünlerini daha hassas uygulayabilme imkânı sağlıyor. Dijital tarım uygulamalarıyla tarımsal üretimde yüzde 25 artış sağlanabileceği öngörülüyor.

Çiftçilerin kullanacağı özel hava durumu uygulamalarıyla hava kaynaklı verim kaybı yüzde 25 azaltılabilir. Yeni nesil akıllı sulama sistemleriyle küresel kilokalori üretimi ni yüzde 41 oranında arttırmak mümkün olabilir. McKinsey'in araştırmasına göre, tarımda dijitalleşmenin küresel ekonomiye katkısı 2025 yılına kadar 330 milyar doları bulacak.

Tarım ürünlerinin dijital pazarı açıldı

Tarım ve Orman Bakanlığı, üretici ve alıcıları çevrimiçi ortamda bir araya getirmeyi amaçlayan Dijital Tarım Pazarı'nı devreye aldı.

Kentleşme süreci şehir ile kırsal yaşam arasındaki ayrımı genişlettikçe tarım alanlarıyla market rafları arasındaki uçurum da yıllar içinde büyüdü. Oluşan fiyat farkları ya da ürün güvenilirliği gibi pek çok hem üretici hem de tüketiciyi kaygılandıran pek çok sorun da bu sahnenin bir parçası.

Tarım alanları ya da toptancıları tüketiciyle birbirine yeniden yakınlaştırmayı hedefleyen uygulamalar Türkiye'de henüz sınırlı bir kitleye ulaşır düzeyde. Bu konuda resmi düzey-

deki en büyük proje ise, "online" alışverişin büyük bir hızla arttığı Covid-19 salgını sürecinde geldi. Tarım ve Orman Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, tarımsal ürünlerde alıcılarla satıcıları çevrimiçi ortamda bir araya getirmek amacıyla Dijital Tarım Pazarı'nın (DİTAP) tanıtımını yaptı.

ditap.gov.tr adresinde başlatılan uygulama, dijital bir "pazar yeri" olarak işleyerek üretim zincirinin her iki ucunu birbirine yakınlaştıracak. İlk etapta Türkiye'deki sebze-meyve üretiminin yüzde 10'unun DİTAP üzerinden alıcıya ulaşması hedefleniyor. Sstemin gelişmesiyle birlikte tüm tarımsal zincir takip edilebilecek, üreticilerin pazar ve finans imkanları artacak.

Oya DEMİR

İklim değişikliğinin virüsün ortaya çıkmasına neden olup olmadığı ya da şu anda meydana gelen olumlu çevresel değişimler, daha uzun süre uzmanlar tarafından araştırılacak ve tartışılacak.

Covid-19, iklim

Aralık ayında Çin'in Hubei eyaletine bağlı Wuhan şehrinde başlayan Covid-19; bir anda bütün dünyaya yayıldı ve engellenemeyen bir süreci başlattı. İnsandan insana kolay ve hızlıca yayılmasını, sağlık üzerindeki etkisini, kıtadan kıtaya çok geniş bir alanda yaşanmasını göz önüne alan Dünya Sağlık Örgütü (WHO) pandemi ilan etti.

Sınır kontrolleri, vatandaşların diğer ülkelerden getirilmeleri, toplu taşımayı kısıtlama, uçuş ve seyahat yasakları, ilk-orta dereceli okullarda ve üniversitelerde eğitime ara verilmesi, spor müsabakalarının durdurulması, kamu ve özel sektörde uzaktan çalışma sistemine geçilmesi (bazı sektörler ve çalışma alanları hariç), kuaför, kahvehane, berber,

lokantalar, barlar, sinemalar, tiyatrolar, cafeler vb. iş yerlerinin kapatılması, karantina uygulamaları, sokağa çıkma yasağı ve pek çok diğer önlem bütün ülkelerde alındı. Dünyanın büyük bir bölümü sosyal izolasyon uygulamaya başladı.

Covid-19 ile mücadele ederken, testler yapılmaya, tedaviler bulmaya, ihtiyaçlar karşılanmaya çalışırken, bu mücadele ciddi bir ekonomik sıkıntıyı ve ortaya çıkması olası bazı sorunları gündeme getirdi. Şu anda sonuçları tam olarak belli olmamakla birlikte; pandeminin ekonomik, siyasi, sosyal pek çok alanda insan davranışlarını, iş yapış biçimlerini, üretim süreçlerini, kısacası yaşamın her alanını etkilediğini ve etkileyeceğini öngörmek mümkün değil.

Olumlu ve olumsuz yanları,

nedenleri, sonuçları, çözümleri araştırılan Covid-19 ile çevre ve iklim ilişkisi de bu süreçte diğer pek çok konu gibi oldukça fazla gündeme geldi ve farklı açılardan tartışıldı, tartışılıyor.

Bunlardan birincisi; iklim değişikliği ve patojenlerin yayılması arasındaki ilişki, virüsün yayılmasına iklim değişikliğinin neden olup olmadığı ve ikincisi virüsten etkilenen ülkelerde karbon emisyon oranının azalması.

Sürecin ve sonrasının iklim krizi üzerinde olumlu ya da olumsuz nasıl bir sonuç ortaya koyacağı henüz net değil. Ortaya çıkan ekonomik krizi aşmak için işletmeler

daha çok çalışma-ya yönelirse ve hükümetler iklim krizini aşmak için aldıkları tedbirleri

ve çevre

esnetirlerse sonuç olumsuz olacaktır. Ayrıca, salgın nedeni ile artan tıbbi atıklarda doğru yönetilemezse iklim ve çevre için çok ciddi bir tehdit oluşturacak.

İstanbul Boğazı'nın daha mavi ve temiz kalması, doğa hayvanlarının şehirlerde görülmesi, Venedik'te kanalların temiz akmaya başlaması, Çin'in Wuhan şehrinde hava kirliliğinin ortadan kalkması, tüketim alışkanlıklarının değişmesi vb. aslında pek çok olumlu gelişme kamuoyunun dikkatini çekmeye devam eder, hükümetler ve

insanoğlu bir ders çıkarırsa; iklim krizi ile mücadele için çok daha net adımlar atılarak olumlu bir sonuca neden olabilir.

Covid-19 ile birlikte; iş ve yaşam alışkanlıklarının değişmesi küresel emisyonların azalmasına neden oldu. Ancak, bu azalma küresel ısınmayı 1,5 derecede tutmak için öngörülen senelik yüzde 7,6'lık düşüşü henüz yakalayamadı.

Aynı şekilde, evde geçen hayat doğada yapılan etkinlikleri de engelledi ve bunun sonucu olarak çevre kirliliği azaldı, doğa kısa sürede kendini yenileme fırsatı yakaladı. Peki, bu yeterli mi?

Atmosferik karbondioksitin nasıl oluştuğuna ve seviyeleri kontrol edenin özellikle yıllık emisyonlar olmadığı, bugünkü mevcut seviyeyi sanayi öncesi dönemden beri atmosferdeki toplam karbondioksit birikiminin olduğunu ve belli bir yılda emisyonlardaki düşüşün küresel karbondioksit seviyeleri üzerinde bir etkisi olmasının pek olası olmadığını belirten Dünya Meteoroloji Örgütü Atmosferik Çevre Araştırmaları Birimi, yüksek karbondioksit oranına ve sera gazının dolaşımının devam ettiğine dikkat çekiyor.

İklim değişikliğinin virüsün ortaya çıkmasına neden olup olmadığı ya da şu anda meydana gelen olumlu çevresel değişimler daha uzun süre farklı uzmanlar tarafından araştırılacak ve tartışılacak.

Kısa sürede ortaya çıkan olumlu gelişmeler umut verici olsa bile yaşadığımız pandemi, iklim krizi ile ortaya çıkabilecek pek çok sağlık ve çevre sorununun habercisi sayılabilir. Bir başka deyişle; insanlığın yazdığı bir filmin fragmanını seyrediyor olabiliriz.

Covid-19 sürecinin bir kez daha ortaya koyduğu gibi tartışılmayacak ve radikal çözümler üretilmesi gereken en önemli şey ise ekosistemler ile insan sağlığı, çevre ve iklim sağlığı arasındaki paralel ilişki çok önemli. Ve fragmanını seyrettiğimiz filmin sonu tamamen insana bağlı...

Dr. Gökalp
MÜSTECAPLIOĞLU

Covid-19 geçip gitse bile, bazı şeyler değişecek

Bundan sonra, doğadan daha çok yardım almamız gerekecek. Artık, geleneksel adları ile fitoterapik ve aromaterapik desteklere gereksinim artacak.

Covid-19'dan sonra artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak... Bu cümleyi son günlerde çok duyuyorsunuzdur. Ancak bu cümleyi kuranlar bundan sonra ne olacağına dair pek bir şey de söyleyemiyorlar. Önceden kaleme alınmış fütürist söylemlere atıf yapıyorlar, ama somut bir açılım henüz yok.

Bundan sonra, önemliler ile değerliler arasında yer değiştirmeler olacak, birçok önemli şeyin önemsiz olduğu, birçok değersiz konunun değerli olduğu görülecek. Birçok kutsal anlamını yitirirken, birden çok tabu da yok olacak.

Her şeyin bir kurtarıcıdan veya devletten beklenemeyeceği, herkesin elini taşın altına koyması gerektiği, bazı durumlarda ne kadar zengin veya ne kadar önemli şahsiyet olmamızın aslında 2 gramlık virüs karşısında bir değerinin olmadığı görüldü.

Doğal ürünlerin kıymeti, sağlıklı beslenmenin hayat kurtarıcı olduğu, zaten olması gereken basit hijyen kurallarının nasıl da bizi canlı tuttuğu görüldü.

Karantina boyunca gördük, her fırsatta canımız sıkılsa bile gittiğimiz, pek gerekmediği halde polikliniklerine gidip sıra numarası aldığımız hastanelere

gidemez olduk. İlaçlarımız yazdıramaz ve bırakın ilaçlara, basit bir maskeye bile ulaşamadığımız zamanlar çok oldu.

Düşünün karantinadasınız veya zorunlu evde kalmış durumdasınız, aniden bir sağlık ihtiyacınız oldu, ne yapacaksınız?

Aslında bazı şeyler eskisi gibi olmayacak konusunda, sağlık konusunda birtakım gelişmeler var ve kendini üç boyutlu olarak da gösteriyor.

Bunlardan birincisi, sağlık çalışanlarının itibarının ne kadar önemli, sağlık emeğinin ne kadar değerli olduğunun bilinecek olması. İkincisi, kliniklerde hayat kurtarmak için canını dişine takan sağlıkçılar kadar, bu tür salgınları yuvasında kurutacak koruyucu hekimliğin de ne kadar önemli olduğunun idrakına varılmış olması.

Sadece ilaçların değil, basit ama çok etkili birden çok tedbirin de hayat kurtarıcı olduğu görüldü. Yani bundan böyle, doğal tedavilerin kıymeti artacak.

"Evde kal" kısıtlaması sırasında başınız ağrıdı, ama evde bildiğiniz ilaçlar da yok ya da son günlerin en yaygın derdi uyku sorununuz oluştu, ne yapacaksınız? En kısa anlatımı ile biz doktora

gidemez veya doktor da bize gelemmez olduğuunda ne yapacağız?

Bundan sonra, doğadan daha çok yardım almamız gerekecek. Artık, geleneksel adları ile fitoterapik ve aromaterapik desteklere gereksinim artacak. Çok basit olarak evimizde tutulabilen ve acil gereksinimlerde başvuru-racağımız, çok pahalı olmayan, basit olarak hazırlanabilecek, tıbbi aromatik bitkilere, yağlara ihtiyacımız artacak. Hepimizin bu destek tedaviler konusunda az çok, acil konularda başvurabileceğimiz kadar bilgi sahibi olmamız söz konusu olacak. Elbette bu destekler, tıbbi tedavinin yerini tutacak demiyorum. Ama doktora gidene kadar veya doktor gelene kadar, sorunlarımızın hafiflemesine, ya da sorunların daha da büyümesinin önüne geçebilme konusunda bize yüz güldürücü katkılar verecektir..

Aromaterapi, yeni bir şey değil. Elbette birçoğumuz biliyor ki, ilağ sanayi gelişmeden önceki yüzyıllarda insanlar bu destek tedavilerine olduğuca sık başvuruyorlardı. Hatta binlerce yıl bu tedaviler en önemli tedavi sayılırdı.

M.Ö. 7000-5000 yıllarında aromaterapik uygulamaların olduğuunu biliyoruz. En belirgin kanıtlar, Mezopotamya ve özellikle mısır medeniyetleri dönemindedir. Tıbbi aromatik bitkilerin distilasyonu yoluyla elde edilen tıbbi uçucu yağlar ile binlerce yıl şıfa aranmıştır.

Bu aromaterapik yağların distilasyonunda çığır açan ve adeta bugünkü şartlarda distilasyonu sağlayan, dünya-da Avicenna adı ile anılan İbn-i Sina'dır. Onun sayesinde çok önem kazandı ve tedavi mücadelelerinde aktif kullanıma girdi.

Ancak, Alexsander Fleming ekmek küfünden penisilin üretince, penisilin fabrikasal üretimi ile başlayan ilağ sanayi ile aromaterapi gözden düştü.

Fakat doğal tedavilere ilginin artması ve

özellikle Covid-19 döneminde ilaca ve doktora istediğimiz biçimde ulaşamadığımız son zamanlarda, aromaterapi yeniden öne çıkma-ya başladı.

Biliyoruz ki, bu tür ve benzer maddeler bilinçli doz ve usulde kullanıldıklarında tedavi desteği sayılırken, bilinçsiz ve dozları yanlış kullanıldığında ya faydasız ya da zararlı hale gelebilmektedirler.

Buna karşın, tıbbi aromatik bitkiler uykusuzluktan, cilt sorunlarına, yara bakımından, bağışıklık kuvvetlendirmeye, yara bakımından, ağrıların azaltılmasına, stres sorunlarından, sindirim sorunlarına kadar çok geniş alanda giderek artan bir biçimde kullanılmaya başlandı.

Bütün bu sonuçlar, öncelikle doğru tıbbi aromatik bitki üretilmesinin önemine işaret ediyor.

Doğru üretilmemiş, doğru hasat edilmemiş, doğru kurutulmamış, doğru distile edilmemiş, doğru paketlenmemiş,

doğru doz ayarlaması yapılmamış, doğru gereklilikte kullanılmamış hiçbir tıbbi aromatik bitki veya tıbbi aromatik yağlardan beklenen destek tedavi sonuçları alınamaz.

Bu yüzden artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak ama, bu konuda daha bilinçli olmak, daha doğru üreticilere ulaşmak, doğru kişilerin yani doktor ve eczacıların dediklerine dikkat edip cahil ve bilinçsiz kişilerin tavsiyelerinden uzak duracak, eğitimsiz kişilere yüz vermeyecek bir sürecin de başlangıcı olacak bu yeni dönem...

Covid-19 sonrası yeni dönemde, aromaterapi bilinçli eller sayesinde hak ettiği itibarını yeniden kazanacaktır.

Covid-19 sonrası birçok şey değişime gebedir, ama iki şeyin hem değeri, hem de önemi daha da artacaktır; BİLİM ve SANAT.

Kalın sağlıkla...

Lisede başlayıp emeklilikte

Yıllarca hastaları tedavi ettikten sonra emekli olan Dr. Figen Gürsoy, bu kez henüz lise öğrencisiyken ilgi duyduğu minyatür sanatını öğrenci ve üretici olarak yaşamına kattı.

hayata geçen AŞK

Lise yıllarında gönül verdiği minyatür, tempolu hayat koşulları nedeni ile bir başka bahara ötelemek zorunda kalan başarılı bir doktorun, mesleğinden emekli olduğu ilk gün hayata geçirdiği 'aşk'ını konuşacağız bu sayımızda.

'Figen Gürsoy'u ve Minyatürü...'

● Kısaca sizi tanıyabilir miyiz?

1962 Manisa -Akhisar doğumluyum. İlk ve orta öğretim yaşamım Akhisar'da geçti. Ardından 1979'da İzmir Kız Lisesi, 1985'te Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, 2013'te Anadolu Üniversitesi AÖF Sosyoloji, 2017'de Anadolu Üniversitesi AÖF Kültürel Miras ve Turizm bölümlerinden mezun oldum. 2016 yılından bu yana sevdam olan minyatür resim sanatı ile ilgileniyorum.

● Unutulmaya yüz tutmuş, her bir yeni nesilde izleri silikleşen minyatür sanatına olan merakınız nasıl başladı?

1962 yılında Manisa'nın Akhisar ilçesinde, mübadele ile Selanik/Drama'dan göçmüş

ailelerin torunu olarak, mübadele sonrası aileme iskan edilmiş Rumlardan kalmış iki katlı ahşap bir evde doğdum. Bu ahşap evin her iki katında da bulunan arka küçük odalar benim çocukluğumda özel mekanlardı. O odalarda çok kitap okudum ve hayal kurdum. Kitapların yazıları kadar küçük resimleri de ilgimi çekti. Zamanla elime geçen dergi, gazete, broşürlerdeki küçük resimleri biriktirmeye başladım. Biriktirdiklerim içinde, minyatürlere daha çok zaman ayırdığımı fark ettim. 1978 yılında, lise 2. sınıfta iken İstanbul Sahaflar Çarşısı'nda yine kitaplar için gezirken bir sahafın dükkanının önünde uzun iplerle sarkıtmış olduğu minyatür posterlerini gördüm. Büyülenmişçesine dakikalarca inceledim her birini. Posterlerden biri Matrakçı Nasuh'un Beyan-ı Menazil-i Sefer-i Irakeyn-i Sultan Süleyman Han isimli kitabındaki ilk minyatür olan İstanbul minyatürü idi. Bu minyatürü hayranlıkla dakikalarca inceledim... İnceledim... İnceledim... O minyatür ben; ben, o minyatür olduk adeta... O gün orada minyatürü yalnızca izleyici olarak değil,

öğrenci ve üretici olarak da yaşamıma katmaya karar verdim. O gün öğrenci harçlıklarımın elverdiğince ilk minyatür kitabımı ve minyatür posterlerimi satın aldım. Bugün yaşamımda varlığı ile gurur duyduğum tek maddi öğe olan çok sayıdaki minyatür kitaplarım, bana iyi bir kaynak oluşturuyorlar.

Üniversite eğitimim Ege Tıp Fakültesi olunca, mesleğe ve hastalara ayıracağım zamandan minyatür için ayırma hakkını kendimde bulamadım. Ancak 6 yıl tıp öğrenciliğim ve 20 yıl hekimlik yaşamım boyunca hep içimde büyüttüm, korudum ve besledim minyatürü...

Minyatür ile ilgili bol bol kitap, doküman, malzeme biriktirdim. Emekliliği hak ettiğim gün, emeklilik dilekçemi verdim. Yıllık iznimi yazdırıp hemen ertesi gün Kültür Bakanlığı'nın İzmir Resim ve Heykel Müzesi'nde açmış olduğu Minyatür ve Tezhip eğitimlerine başladım. Minyatür öğrenmek üzere 2006 yılında başvurduğum bu eğitimlerde, ilk yıl açık minyatür sınıfı olmadığı için tezhip öğrenerek başladım. Ertesi yıl hem minyatür hem de tezhip sınıflarına devam ettim. Her iki daldan da ikişer yıllık eğitimlerimi tamamladım.

Öğretmenim Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Sanatlar Bölümü mezunu olup, İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde öğretim üyeliği yapmış olan Füsun Sivri ve asistanı İzmir Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Sanatlar Bölümü mezunu Sezen Okur idi. Füsun Sivri

öğretmenim, yakın geçmişte vefat eden tezhip ve minyatür dalındaki en büyük isimlerden olan Cahide Keskiner'in öğrencisidir. Öğretmenim kendi öğretmeninden ve mezun olduğu fakülteden aldığı titiz çalışma disiplini ile beni ve sınıf arkadaşlarımı hem tam bir akademik disiplin içinde hem de usta-çırak ilişkisi ile eğitti.

Resim ve Heykel Müzesi'nde 4 yıl eğitim ve uygulamadan sonra ben ve sınıf arkadaşlarım bu güzellikleri ürettiğimiz bu lezzetli ortamdan ayrılmak istemedik. Öğretmenim ve arkadaşlarım ile birlikte Rengahenk Tezhip ve Minyatür Derneği çatısı altında Alsancak'taki atölyeye geçtik. Burada 6 yıl daha öğrenciliğimizi ve üretimlerimizi sürdürdüğümüz bir uygulama dönemim oldu. 2016 yılında eski evimi kendi atölyem olarak düzenleyerek, hocamla sonsuz minnet ve şükran duyduğum toplam 10 yıllık bir beraberlikten izin isteyerek ayrıldım. Halen Figen Gürsoy Atölyesi'nde, öğrenme isteğinde olan arkadaşlarıma bildiklerimi aktarmayı, üretmeyi ve daimi öğrenciliğimi sürdürmekteyim.

● **Minyatürü anlattığınız ne gibi somut çalışmalara imza attınız?**

Sanat yolculuğumda; yurt içinde ve yurt dışında (Hollanda, İtalya, Yunanistan, Fransa Louvre Müzesi) 5'i kişisel olmak üzere toplam 103 sergiye katıldım. Çok sayıda sempozyum, kongre ve çalıştaya katılarak, 15 farklı sosyal platformda minyatür ile ilgili sunumlar yaptım.

Minyatür Sanatı ile tıp alanını buluşturduğum etkinlikler oldu. Türk Anesteziyoloji ve Reanimasyon Derneği, Ege Tıp Mikrobiyoloji, Ege Viroloji Derneği, Bursa LÖDER Lösemili Çocuklar Tedavi Derneği, Osmangazi Tıp Fakültesi Sağlık ve Sanat Haftası, 16. Balkan Radyoloji Kongresi, Galatasaray Üniversitesi Uluslararası katılımlı Yaşar Kemal Anma Etkinliği vb. kuruluşlar ile minyatür bağlantılı etkinliklerimiz oldu. Çeşitli dergilerde, kitaplarda, afişlerde, basında; minyatürlerim, röportajlarım, sergi haberlerim vb. yayınlandı. Bazı gazeteler ve televizyon programlarında da minyatür ile ilgili yayınlarım oldu.

Ulusal çapta ödülüm olan, 2013 yılında Kültür ve Turizm

langıç noktası bulurum. Bazen başladığım noktadan öngöremediğim bambaşka noktalara götürür beni minyatür... Minyatür yolu zorlu ama bir o kadar da yaşanılabilir bir yoldur. Her minyatürün bir öyküsü vardır. Minyatürler bu öyküleri ile birlikte onu izleyenlerin yüzüne gülümsemeyi, yüreklerine sınımsız bir sevgiyi yerleştirir, her seferinde. Çizim yöntemleri ve boyama teknikleri ile geleneksel kurallara sadık kalarak, bugüne ait konularda minyatürlerin üretimini zaman zaman çağdaş yorumlar da katarak sürdürmekteyim. İlham kaynaklarım ve merak alanlarım; evrene, doğaya, yaşama, insana dair olan her şeydir. Dünya Kültürel Mirası özel ilgi ve heyecan alanlarımdandır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın 2013'te düzenlediği Devlet Türk Süsleme Sanatları Yarışması'ndan 1.'lik ödülünü ilk kez İzmir'e getiren Dr. Gürsoy, yurt içi ve yurt dışında toplam 103 sergi açtı.

Bakanlığı'nın açtığı 17. Devlet Türk Süsleme Sanatları Yarışması'nda "İstanbul Yedi Tepeli Şehir - Silüete Saygı" çalışmam ile birincilik "Başarı Ödülü" ile onurlandırıldım. Bu ödül İzmir'e ilk kez gelmiş oldu.

● **Bir minyatür ortalama ne kadarlık bir sürecin sonunda ortaya çıkıyor?**

Bir eserin tamamlanma süresi normalde, boyutu ve içeriğine bağlı olarak değişmekte. 2 günde tamamlanan çalışmam da var, 13 ayda tamamlanan da var. Menazilname serisinin ilk minyatürü olan İstanbul, 6 ayda bitti. Tüm Menazilname serisi toplam 4 yılda bitti.

Minyatür üretmek için öncesinde çalışacağım konuyu çok ayrıntılı okuyup araştırdıktan sonra konunun yüreğimi yakalayan kısmının minyatürünü çalışmaya başlarken bir baş-

● **Atölyenizde arkadaşlarınızla birlikte yürüttüğünüz çalışmalar hakkında bilgi verir misiniz?**

Figen Gürsoy Atölyesi'nde zaman zaman her düzeyden öğrenci bulunur. Ancak Menazilname'nin paydaşları olan diğer beş arkadaşım, benim ilk öğrencilerim olan Filiz Süllü, Yeliz Yılmaz, Şule İşbilen, Ufuk Tekin, Müge Nisari atölyedeki deneyimli arkadaşlarımdır.

Büyük hayalim olan bütün Menazilname serisindeki 116 çalışmanın 90'unu kendim çalıştım. Diğer 26 tanesini adı geçen 5 yol arkadaşım çalıştı. "Figen Gürsoy Atölyesi"nde minyatüre sevdalı 6 arkadaş, 482 yaşındaki Menazilname'nin içerdiği tüm minyatürleri reproduksiyon olarak yeniden çalışarak tamamladık. Özgün minyatürler üretmekte

olan grubumuzun, çok değerli üstad Matrakçı Nasuh'un Menazilname kitabındaki 116 parçalık bir seri oluşturan tüm minyatürlerini yeniden çalışma amacı, içinde bulunduğumuz "Farkındalık Yüzyılı"nda bütünüyle Anadolu topraklarında mayalanmış ve demlenmiş bir minyatür üstadı olan Matrakçı Nasuh'un; yeryüzündeki üretilmiş binlerce resim arasından kolaylıkla seçilebilecek "özgün üslubu" ile ürettiği Osmanlı Sanatı'nın en önemli eserlerinden biri olan bu kitaba dair daha yaygın bir farkındalık geliştirmek ve genç nesillerle bu sanat eserlerini buluşturmak. Ayrıca kültür tarihimizin en kıymetli parçalarından biri olan bu muhteşem kitaptaki minyatürlerin ilk kez tamamını reproduksiyon olarak üreterek tanınmasına, bilinmesine katkıda bulunmaktır."

Bu projenin ilk minyatürü 2008 yılında tarafımdan çalışıldı. Bu çalışma Menazilname kitabının da ilk minyatürü olan "İstanbul" idi. Yıllar önce minyatüre sevdalanmamı sağlayan bu minyatürü bir teşekkür anlamında çalışmıştım. Ancak gün geçtikçe kitaptaki diğer minyatürlerin hepsini çalışma isteğim güçlendi. Keyifle, aşkla, tutkuyla diğerlerini çalışırken Figen Gürsoy Atölyesi'ne devam eden beş yol arkadaşımı da bu projeye davet ettim. Bu muhteşem lezzetten, daha çok minyatür sevdalısının da pay almasını istedim.

Projeye başladığımızda ilk kaynağımız Prof. Hüseyin Gazi Yurdaydın'ın 1976 yılında Türk Tarih Kurumu'ndan çıkardığı "Beyan-ı Menazil-i Sefer-i Irakeyn" isimli kitabı idi. Sonra Prof. Nurihan Atasoy'un 2015 yılında çıkardığı "Matrakçı Nasuh ve Menazilnamesi" ikinci ana kaynağı-

Minyatür sanatının tanıtılmasına büyük emek veren Dr. Gürsoy'un eserleri, aralarında İlimiye Çığ'ın da bulunduğu kişilere armağan edildi.

mız oldu. Çalışmalarımız tamamlanınca projemizi T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'na sunduk ve projemizin Bakanlık tarafından desteklenmesi ile onurlandık.

● **Matrakçı Nasuh'un Menazilname eserinde yer alan minyatürlerin reproduksiyonlarından oluşan serginiz oldukça ses getirdi. Geri bildirimleri nasıl değerlendiriyorsunuz?**

Evet, önemli ilkler içeren bu sergiler serisi çok mutluluk verici şekilde büyük ilgi gördü. İzleyenler, üzerinde yaşadığımız topraklarda eğitim görmüş, mayalanmış, demlenmiş bir kök sanatçımızın, gerçek bir dehanın bir başyapıtını tanıdılar. Kök sanatlarımızdan olan minyatüre dair tüm dünya sanat tarihi içinde biricikliğini, özgünlüğünü koruyan bir üslup ile üretilmiş Topografik şehir minyatürleri tarzında minyatürler ile tanıştılar.

16. yüzyıldan 21. yüzyıla 482 yaşındaki bir başyapıt uyandırılmış oldu.

Bu serginin ilkleri;

- Bir kitabın içerdiği tüm minyatürler tam seri olarak çalışıldı.
- Böylesi büyük ve ses getirecek bir projeye paydaşlar dahil edildi.
- Üç büyük ilde zincir sergiler planlandı ve uygulandı.

Minyatüre beni sevdalandıran Matrakçı Nasuh'a ve minyatüre teşekkür anlamında büyük hayalim olan bir projeyi "Matrikçı Nasuh'un İzinde; Menazilname" adı ile 2019 - 2020 tarihlerinde gerçekleştirmiş olmanın mutluluğunu yaşamaktayım.

Kültür Bakanlığı tarafından da desteklenen bu projede Matrakçı Nasuh'a ait Beyan-ı Menazil-i Sefer-i Irakeyn-i Sultan Süleyman Han (Menazilname) isimli 482 yaşındaki şaheserin içerdiği tüm minyatürler tam seri olarak birebir reproduksiyon olarak üretildi. Ankara Milli Kütüphane Sergi Salonu, İzmir Resim ve Heykel Müzesi Turgut Pura Sergi Salonu, İstanbul Türk ve İslam Eserleri Müzesi Sergi Salonu'nda açılan üç sergi ile 16. yüzyıldan 21. yüzyıla bir şaheser uyan- dırılmış oldu. Çok yoğun ilgi gören bu sergiler ile kök sanatlarımızdan olan minyatüre ve bizim topraklarımızda mayalanmış bir üstad olan Matrakçı Nasuh'a dair bir farkındalık gelişimine tanık olmak çok heyecan verici idi.

Biz projemizin sergilerine öğrencilerin de gelebilmesi için Milli Eğitim Bakanlığı ile de bağlantı kurduk. Her üç ilde açılan sergide de çok yoğun bir izleyici grubu vardı.

Dağıtılan broşür sayılarından biliyoruz ki, sergileri yaklaşık 10 bin ziyaretçi gezdi. Projenin başlangıçtan bitimine kadar tüm süreci boyunca katılımcı sanatçıların ve ziyaretçilerin izlenimleri ve geribildirimleri memnuniyet verici biçimde olumludur. Bu projenin sonucu ile ilgili izlenimlerimiz toplumsal kültürel farkındalığa katkısı açısından tatmin edici ve mutluluk vericidir.

● **Sergilenen eserleri nasıl değerlendirmeyi planlıyorsunuz?**

Bu serinin bir bütün olarak, değerini ve önemini kavrayan bir kişi, kurum ya da kuruluş tarafından; sürekli sergilenebileceği ve böylece kültüre muazzam katkı sağlayacağı bir ortama aktarılması dileğim. Biz aşk ile çalıştık, bundan sonrası bizim dışımızdaki kaynakların desteği ile sürdürülebilir.

● **İçinde bulunduğumuz sürecin geride bırakılmasının ardından minyatüre yönelik farkındalığı arttırmayı hedefleyen yeni çalışmalarınız olacak mı?**

Elbette... Benim aynı zamanda minyatürü tanıtmak, çok farklı kültürel ortamlarda anlatmak gibi kendiliğinden gelişen bir yazılı olmayan bir görevim var adeta. Minyatürle ilgilendiğim son 14 yıl boyunca onlarca kez minyatürü anlattım, sundum.

Göz, akıl, ruh, beden sağlığım elverdiğince yaşamımın sonuna dek minyatüre dair üretimlerimin sürmesini isterim.

Akıl, göz ve beden sağlığım sürdüğünce, yaşamımın sonuna dek minyatür ile öğrenmem,

minyatür ile yaşamam sürsün isterim.

Minyatürü öğrenmeyi, üretmeyi ve bugüne dek öğrendiklerimi arzu edenlerle paylaşmayı sürdürebilmek tek arzum.

Ruhlar için besin, yaşam sevinci için bitimsiz kaynak olan minyatürün büyüleyici dünyasında herkese yer var.

BİR'den gelip BİR'e gidilen yolda hem-dem...

Aşk...

Minyatür.

Tarihin şahidi çömleklere ilgisi koleksiyoner yaptı

İzmir'de sanayi deyince akla gelen ilk isimlerden biridir Deniz Taner... Bugün pek çok sanayi kuruluşunda onun ürettiği elektrik motorları üretimin can damarıdır. Ancak yoğun iş hayatını arkeoloji ve güzel sanatlara olan ilgisiyle de renklendirmesini bilmiş, moral ve motivasyonunu arttırmış, hatta çevresine bu toprakların tarihten sunduğu değerlere sahip çıkma duygusunu da kazandırmıştır. Gençlere içinde bulunduğumuz çağın gereği olarak sanal koleksiyon yapmalarını öneren, Ege Anadolu Medeniyetleri Müzesi kurulabilirse İzmir'in dünyada çok üst düzeyde konumlanacağını söyleyen Deniz Taner ile hem Kınık Çömlekleri Koleksiyonu'nu hem de sivil toplum kuruluşlarının İzmir'i dünya kenti yapacak müşterek büyük bir hedef etrafında kenetlenmeleri gerektiğini konuştuk.

● Sizce koleksiyonculuk nedir?

Koleksiyona ilginiz

nasıl başladı, dahası bunu eyleme dönüştürmeye nasıl karar verdiniz?

Koleksiyonculuk bence birçok farklı konuda objelerin bir sistem içerisinde sınıflandırılarak biriktirilmesidir. Koleksiyoner merak ile sürdürdüğü bu faaliyetten kuşkusuz keyif alır ve konusunda bilgisini artırır. Hobi olarak başlayan koleksiyon eğer sonuçta yayınlanırsa kalıcı olur.

İzmirli sanayici Deniz Taner, yoğun iş hayatını arkeoloji ile renklendirerek Kınık Çömlekleri koleksiyonunu İzmir'e kazandırdı, çevresine de örnek oldu.

● *Koleksiyonunuza konu olan "Kınık Çömlekleri"nin temel özellikleri ve değerleri hakkında bilgi verirsiniz?*

Ben çocukluktan beri seramik objelere karşı heyecan duydum. Çömlekler, seramik sınıfı objelerin en ilkel

malzemesi olan kilden üretilenler. Arkeoloji bilimine merakım da bunda etkili oldu sanırım. Çömlekler tarihin en eski şahitlerinden... Binlerce yıl geçmesine rağmen onlar toprağın altında bugüne kadar sapasağlam kalmışlar ve bize bilgi aktarıyorlar.

Kınık Çömlekleri'ni seçmem, üretim tekniği bakımından özgün olmaları ve Çanakkale, Kütahya gibi diğer sırlı Anadolu çömleklerinden daha az ilgi görmüş olmalarından kaynaklanıyor. Kınık Çömlekleri, imalatı 1880'li yıllarda Bulgaristan'dan göç eden ve Bilecik'in Kınık köyüne yerleşenlerin beraberlerinde getirdikleri bilgi ve teknikle başlamış.

Çanakkale ve Kütahya'dan farklı olarak desenleme işi de tornada yapılıyor. Torna da şekillendirilen kil hamuru, kısa bir kurutma süresini takiben halen plastik kıvamda iken astarlanıyor ve tekrar tornaya yerleştirilip dönerken "akıtma tekniği" denilen bir metotla desenleniyor. Kısacası tecrübe gerektiren oldukça zor bir teknik.

● **Bu yazıya konu "Kınık Çömlekleri" koleksiyonunuzu bugüne nasıl getirdiniz?**

Çömlekleri toplamaya başladığım yıllarda Kınık Çömlekleri konusunda hemen hiç yayın yoktu. Koleksiyonla birlikte araştırmaya başladım. Sırlı Anadolu seramiklerinin bir çoğunun özgün başlayıp zamanla desen ve form bakımından çizgisinden uzaklaştığını fark ettim. Kınık çömlekçiliği de zamanla değişmiş, modernleşmiş. Kınık çömlekçiliğinde de diğer Anadolu çömlekçiliğinde

olduğu gibi obje üzerine tarih ve üretici işareti koyma alışkanlığı yok. Bulgaristan'da akıtma tekniği ile çömlek üretiminin devam ettiğini ve özgünlüğünü koruduğunu fark ettim. Bana kronoloji açısından çok faydası oldu.

● **Yaptığınız çalışmalar esnasında elde ettiğiniz veriler ve gözlemler ışığında İzmir iş hayatının koleksiyonculuğa bakışının kısa analizini yapar mısınız?**

İş insanları çoğu zaman galiba yalnızca

Gençlere dijital çağın gereklerine uygun olarak sanal koleksiyonculuğu tavsiye eden Taner, İzmir iş dünyasının kente bir büyük müze kazandırmaları gerektiğini savunuyor.

Deniz Taner kimdir?

Deniz Taner, 1949 yılında İzmir’de doğdu, ilk ve orta öğretimini İzmir ve ABD’de tamamladı. 1973 yılında ODTÜ Makina Mühendisliği bölümünden mezun olan Taner, Faz Elektrik Motor Makina Şirketi’nde mühendis olarak iş hayatına başladı.

Takip eden yıllarda aynı şirkette Yönetim Kurulu Üyeliği ve Başkanlığı görevlerinde bulundu. Birçok imalat şirketinin ve sivil toplum örgütünün kuruluşunda yer alarak görev yapan Deniz Taner; ESİAD, BASİFED gibi sivil toplum kuruluşlarında Yönetim Kurulu Başkanlığı yaptı. Taner, evli ve iki çocuk babası.

işleri ile ilgileniyorlar. Koleksiyon ve diğer hobiler asli konudan zaman zaman çıkıp bambaşka bir konu ile ilgilenme fırsatı veriyor. Farklı bir konuda zevk ile geçen vakit insanın moralini artırıyor. Koleksiyon ile edinilen bilginin ve bu bilginin paylaşımının kuşkusuz entelektüel tatmini var.

İzmir iş hayatında birçok koleksiyoner var. Bazıları İzmir’in yakın tarihine ışık tutan koleksiyonlar yaptılar, yayınladılar, seminerler verdiler. Bu koleksiyonlar zamanında yapılmasaydı belki bu objeler kaybolup gideceklerdi. Bu noktada Arkas koleksiyonlarından bahsetmeden geçemeyeceğim. Bu koleksiyonlar Arkas Sanat Merkezi’nde (İzmir), Bornova Arkas Müzesi’nde ve Urla Arkas Müzesi’nde sergileniyor.

Hiç kuşkusuz yıllar önce başlayan koleksiyonculuk merakı, müzelere dönüştü ve İzmir’in kültür hayatını derinden etkiledi.

● **İzmir’in değerlerinin daha göz önüne çıkarılması, hatta bu değerlerin organize bir şekilde sunulması ile İzmir’in sosyal, kültürel ve ticari hayatına yaratabileceği katma değer hakkındaki düşünceleriniz**

nelerdir?

İzmir’in en büyük koleksiyonu hiç kuşkusuz İzmir Arkeoloji Müzesi’nde. Bu koleksiyon sürekli kendiliğinden büyüyor, yani kanunla büyüyor. Çevrede süregelen kazılarda gün yüzüne çıkan eşsiz eserlerin birçoğu müzede toplanıyor. Mekansızlıktan pek azı sergilenebiliyor. Bu koleksiyonun maddi ve manevi değeri hiçbir koleksiyonla kıyaslanamaz.

İzmir’e dünya ölçeğinde bir “Ege Anadolu Medeniyetleri Müzesi” kurulsun düşüncesini paylaşan birçok kişi ve toplulukla çalıştım. Ancak gayretlerimiz maalesef şu ana kadar bir sonuca varmadı.

Ben gençlere sanal koleksiyon yapmalarını öneririm. Hatta İzmir Arkeoloji Müzesi eserlerinden ilgilerini çekecek bazı kategoride eserlerin fotoğrafları ve bilgilerini sanal ortamda biriktirsinler, paylaşsınlar. Hem zevk alırlar hem de belki zamanla İzmir Müzesi için kamu desteği oluşmasına katkı sağlarlar.

“Ege Anadolu Medeniyetleri Müzesi” bir gün mümkün olursa, İzmir’i kuşkusuz dünyada çok üst bir konuma taşıyacaktır. Bu konum değişikliğinin sağlayacağı ticari gelişmeden bahis etmeye dahi gerek yok.

● **Okurlarımıza genel anlamda vermek istediğiniz mesajlar, paylaşmak istediğiniz tespitler, görüş ve önerileriniz nelerdir?**

Ticari ve sınai faaliyette bulunan şirketlerin, kişilerin içerisinde yer aldıkları sosyal kuruluşlar, dernekler, vakıflar var. Hepsi kamu yararına, kendi mesleki eğitim alanına ve birçok sosyal faaliyete önemli katkılar sağlıyorlar. Ancak çağımızda önemli sızramalar ilgi çekiyor, kayda değer katkı sağlıyor.

Bence İzmir’in tüm sosyal örgütlenmesinin diğer faaliyetlerinin yanında ortak bir büyük hedefinin olması lazım. Kentimizi dünya kenti yapacak müşterek büyük bir hedef. Bu ortak hedef elimizde zaten var olan emsalsiz eserlerin dünyaya sunulacağı bir müze ve kültür merkezi olamaz mı?

Nedim ATİLLA

Vikingler'e kadar uzanan tarihi, son dönemde Avrupa'nın "tasarım başkenti" olmasına sebep sanatsal ve kültürel atılımlarının yanında kuzeye özgü doğal güzellikleriyle Kopenhag'ın herkese sunacak bir şeyi var.

2023 UNESCO Dünya Mimarlık Başkenti: Kopenhag

"Dünya Mimarlık Başkenti" UNESCO tarafından UIA Dünya Mimarlık Kongresi'ne ev sahipliği yapan kentlere verilen bir unvan. Danimarka'nın başkenti Kopenhag, 2023 yılında Dünya Mimarlık Kongresi'ne ev sahipliği yapmaya ve UNESCO Dünya Mimarlık Başkenti olmaya hazırlanıyor. Kongre, 2-7 Temmuz 2023 tarihleri arasında düzenlenecek.

UIA Başkanı Thomas Vonier Kopenhag'daki kongre için şu açıklamayı yapmıştı: "Sorumlu bir şekilde tasarlayıp inşa ettiğimizde mimarlık sosyal fayda için büyük bir güçtür. Mimarlık tüm toplumları etkiliyor. Mevcut Covid-19 salgını, mimarlık ve tasarımın kriz zamanlarına uyum sağlamamıza ve geleceği daha iyi hale getirmemize, nasıl yardımcı olabileceğini gösteriyor. Mimarlık, gelecekteki sağlık ve çevresel felaketlerden kaçınmaya yardımcı olacak dersler uygulayarak toplumların iyileşmesine ve yeniden inşa edilmesine yardımcı olabilir. Sorumlu bir şekilde tasarlayıp inşa ettiğimizde mimarlık sosyal fayda için büyük bir güçtür."

Kopenhag, 2030 yılına kadar 17 maddelik BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ne ulaşmak için mimarlığın sürdürülebilir şehir planlamasındaki rolüne odaklanarak ve mimarlığı teşvik etmeyi, tartışmayı, geliştirmeyi ve daha da görünür kılmayı

amaçlıyor. Kopenhag'ın hedefleri arasında 2025 yılına kadar karbon nötr kent olmak da var.

Çeşitli nedenlerle sıklıkla gittiğim bir kent olan Kopenhag'da görülecek yer, yapılacak iş çok...

Kopenhag, 2-3 günlük keyifli bir seyahat yapabileceğiniz Avrupa'nın en modern, gelişmiş kentlerinden... Sahip olduğu birbirinden güzel cadde ve meydanları, tarihi yapıları ve yeşil alanları ile Kopenhag gezilecek yerler listesinde her yaştan ve tarzdan gezgine hitap edebilecek birçok yer var.

Vikingler'e kadar uzanan tarihi, son dönemde Avrupa'nın "tasarım başkenti" olmasına sebep olan sanatsal ve kültürel atılımları ve kuzeye özgü doğal güzellikleriyle Kopenhag'ın neyse ki herkese sunacak bir şeyi var. Kopenhag'daki turunuza yeni liman bölgesi olan Nyhavn'da başlayabilirsiniz ki tarihi yapıların büyük kısmı da bu çevrede yer alıyor zaten. Karşı kıyıda Christiana Bölgesi de Kopenhag'da yapılacak şeyler listesinin devamında bahsedeceğim, bu keşif turunuza eklemeniz gereken rotalardan bir diğeri...

Eskiden askeri bir bölge olan Christiana, Kopenhag'ın en ilginç bölgelerinden biri. Kışla binalarının sanatçıların stüdyosu, galeri, cafe ve dükkana çevrildiği, bölgeye "yeşil fener sokağı" lakabının takılmasına

neden olan esrar kullanımı, hiçbir şeyi önemsemeyen hippilerin özgürce yaşaması sebebiyle kentin diğer her yerinden çok farklı olan bölge 1-2 saatinizi ayırıp gezebileceğiniz bir yer.

Burada deniz kıyısına doğru yürüdüğünüzde dünyaca ünlü olduğunu bir türlü anlayamadığım Küçük Deniz Kızı Heykeli var...

1843 yılında açılan, hatta Disney World Tema Parkları'na da ilham olan, eğlence parkı Tivoli Gardens şehirdeki belki de en popüler aktivite mekanı. Hatta bazı turistlerin Kopenhag'a gelmesinin tek sebebi.

Gelelim işin lezzet kısmına...

Kopenhag'da yenilecek lezzetlerin başında Smorrebrod denilen, çavdar ekmeği üzerine balık, patates, yumurta veya yeşillik gibi çeşitli malzemeler konularak yapılan bir çeşit açık sandviç geliyor. Hemen her yerde bulabileceğiniz Smorrebrod hem doyurucu bir öğün olup hem de atıştırmalık sayıldığından diğer seçeneklere göre uygun fiyatlı da.

Bunun dışında tadabileceğiniz diğer yerel lezzetler ise; yanında sebze ve püre ile servis edilen köfte Frikadelle (domuz etlisini yemiyorsunuz tabii ki), reçelli bir çörek olan Wienerbrod, üzeri çikolata kaplanmış atlısı Flodeboller ve tüm yerel peynir çeşitleri.

Son yılların en iyi lokantasının sırrı...

Danimarka'nın başkenti Kopenhag'da bulunan 'Noma Restaurant' da, 2011 yılından beri dünyanın 'en iyi' restoranı seçiliyor. Bu birincilik de konunun uzmanlarını şaşırtmadığına göre, seçim güvenilir diyebilirim. İngiltere'de yayımlanan "Restaurant" adlı dergi tarafından, her yıl 837 uzmana danışılarak hazırlanan 'Dünyanın En İyi Restoranları' listesinde, 2011'in en iyi lokantası seçilen 'Noma'nın ekibi, birinciliği, Londra'da düzenlenen ödül töreninde, başlarına Viking başlıkları takıp sahneye çıkarak kutlamışlardı. Bu ve benzeri ödülleri son 9 yılda defalarca aldılar...

Aslında Danimarka ve 'olağanüstü lezzet' sözcüklerini yan yana düşünmek zordur; ama olmuş... Restoranın ismi de zaten Danimarka dilindeki 'İskandinav' (Nordisk) ve 'yemek' (mad) sözcüklerinden geliyor. Noma'nın mutfağına çay, kahve ve kakao (çikolata) gibi Danimarka'da yetişmesi olanaksız ürünler dışında, yerel olmayan hiçbir ürün girmiyor. Danimarka'nın en iyi mutfak sanatçılarından biri olarak kabul edilen genç şef Rene Redzepi yönetiyor Noma'yı... Annesi İskandinav, babası Arnavut... Daha önce dünyanın en iyi lokantaları seçilen El Bulli ve French Laundry'de çalışan Rene, doğduğu topraklara geri dönünce, sadece İskandavya'dan gelen ürünlerle yemek yapacağı bir lokanta açma hayalini gerçekleştirmiş.

Kopenhag'a giden hemen herkesin

görmek için telef olduğu, gidenlerin de kalabalıktan pek bir şey göremediği 'Küçük Denizkızı' heykeline bakan rıhtımda, eski bir depoda işletilen Noma'da, her gün ancak 40 kişiye yemek sunulabiliyor. Üstelik yemek için randevu alıp kuyrukta bekleyenler, neredeyse denizkızının heykelini görmeye gelenler kadar kalabalık. Lokantayı geçen yıl ilk gördüğüm de, ben de 'bu muymuş' hissine kapıldım ve sonra bir kez daha anladım ki 'küçük güzel-

dir'. Yani Noma'nın sırrı, küçük bir restoran olmasında... Öte yandan Noma'da hem yenilikçi hem de geleneksel tatları en doğal haliyle bulmak mümkün. Yani ülkenin mutfak kültürünün geleneksel özelliklerine özen gösterilirken, bir yandan da yenilikçi bir mutfağın arayışı içindeler. Noma'nın kapıları haftada iki gün misafirlerine kapalı; Pazar ve Pazartesi günleri... Hong Kong ya da Tayland gibi yerlerde şube açma teklifleri alan Noma'nın kurmayları, bu konsepti başka topraklara taşımanın doğru olmadığını, Noma tarzının kaynağından uzaklaşmaması gerektiğini düşünüyorlar. Bu da galiba işin gerçek sırrı...

KOPENHAG MÜZELERİ

ULUSAL MÜZE: Ziyaretçilerini Danimarka tarihi ve arkeolojik zenginlikleri alanında bir yolculuğa çıkarıyor, aynı zamanda uluslararası çağdaş sanat sergilerine de ev sahipliği yapıyor.

DANIMARKA ULUSAL GALERİSİ: Koleksiyonunda 14. YY'dan bugüne kadarki Danimarkalı ve diğer Avrupalı sanatçıların eserlerine yer veriyor. Kopenhag'ın en önemli sanat müzesi sayılıyor.

NY CARLSBERG GLYPTOTEK MÜZESİ: Mısır, Yunan ve Roma İmparatorluğu Dönemi eserlerinden, Rodin gibi yakın dönem ustalarının eserlerine kadar zengin bir heykel koleksiyonu sergileniyor.

THORVALDSENS MÜZESİ: Danimarkalı heykeltıraş Bertel Thorvaldsen'in eserleri yer alıyor.

NIKOLAJ KUNSTHAL GALERİSİ: Modern sanatla adanmış durumda.

THE DAVID COLLECTION MÜZESİ: Zengin bir işadamı ve sanat koleksiyoncusu C.L. David'in uzun yıllar topladığı Avrupa, Danimarka ve İslam sanatları eserleri sergileniyor.

Her şey mevsiminde güzel

Slow Food hareketinin Türkiye'deki önemli liderlerinden biri olan Yasmina Lokmanoğlu Mersin'de yaşıyor ve "Ben gıdaları mevsiminde eken, diken ve tüketen bir nesilden geliyorum. Onun için de her ay bana bir gıdanın, bir çiçeğin, bir ağacın zamanının geldiğini hatırlatır" diyor...

İçinde bulunduğumuz zaman dilimi için ise şöyle diyor Yasmina Lokmanoğlu:

"Mayıs ayı bizim ailemiz için bir sonraki kışın sonuna kadar tüketilecek peynirin hazırlandığı zamandır. Kışlık peynir, keçi ve koyun sütünden yapılır. Anneannemin, babaannemin evindeki koşturmaca hep aklımda sıcak bir anı olarak kalmıştır. Herkesin kendi peynircisinden aldığı taze peynirler bloklar halinde kesilir, tuzlanır, ertesi gün kavanozlara sıkıştırılır. Üzerine yumurta hesabı tuzlu su hazırlanıp dökülür, kapağı sıkıca kapanır soğuk hava deposuna gönderilirdi. Aynı zamanda en sevdiğim peynir olan ip peyniri hazırlarlardı. Derince bir tepsiye kaynar su dökerler, peynir parçalarını atarlar. Sonra ellerini o suya sokup, peyniri sürdürürlerdi. Aynen bir yün yumağı şekline getirip, aralarına çörekotu serperlerdi. O kaynar suyu asla atmazlar. Benim ve kız kardeşim Klod'un bayıldığı kakeleri bu peynir suyuyla yaparlardı. Yayla mevsimi gelince, sabah kahvaltısı ve öğleden sonra çayın yanına sıcak suda ıslanmış peynir, Mersin simidi, salatalık, domates, zeytin, reçel çeşitleri masada yerini alırdı. Unutulmaz bir lezzetti. Bir de yine bu peyniri, sıcak suya atarlar, yumuşatırlar. Bir yandan şerbet yaparlar. Sonra aynen ip peynirindeki gibi sürdürürler, tencereye alır, irmikle pişirirlerdi. Sonra

Yasmina Lokmanoğlu:

MUTFAKTA BİRİ Mİ VAR?

ellerini şerbete batırarak hamur gibi açarlar, sararlar, üzerine fıstık serpip dilimleyip servis ederlerdi.

Bu kültürü, 1980'lerde sütünden ve etinden faydalandığımız hayvanların Brusella (Malta humması) hastalığına yakalanmasıyla

kaybettik. Hastalanmış hayvandan insana geçen bir hastalıktır bu maalesef. Genelde etinden ve sütünden bulaşır. Peyniri sağlıklı bir şekilde tüketebilmek için ya en az 45 gün tuzlu suda bekleteceksiniz, ya bir şekilde pişireceksiniz..”

Zeytinyağlı Patlıcan

MALZEMELER: ● 10 adet Tarsus Topan Patlıcan ● 100 gr dolmalık pirinç ● 2 büyük kuru soğan, ince ince doğranmış ● 4 Demet maydanoz, ince kıyılmış ● 1 büyük yerli domates, kabuğu sonlanmış, küçük küçük doğranmış ● 2 adet limonun suyu ● 1 çay kaşığı limon kabuğu rendesi ● 120 ml veya yarım su bardağı sızma zeytinyağı ● 1 tatlı kaşığı tuz ● 1 çay kaşığı karabiber ● 60 ml veya bir kahve Şncanı su ● 100 gr nohut, bir gece önceden ıslanmış

SOS İÇİN: ● 1 adet küçük boy kuru soğan, ince ince doğranmış ● 1 çorba kaşığı domates salçası ● 1 domatesin rendesi ● 1 tatlı kaşığı tuz ● 4 çorba kaşığı sızma zeytinyağı ● Su

HAZIRLANIŞI: İç harcı; soğanı tuzla oarak öldürün. Yıkamış pirinci, maydanozu, doma-

tesi, soğanları ve nohutu elinizle harmanlayarak karıştırın. Limon suyunu, limon rendesini, zeytinyağını, tuzunu ve karabiberi karıştırıp üzerinde gezdirin. Patlıcanları oyun, biraz tuzlu suda bekletin. Yıkayın ve iç harcını bir kaşık yardımıyla doldurun. Üzerine kadar doldurmayın. Çünkü pirinç şişer. Bir parça domatesle kapak yapın tencereye dinlemesini izin.

SOSU YAPARKEN; zeytinyağını küçük bir tencerede ısıtın. Doğradığınız soğanları kavurun. Domates salçasını ekleyin.

Tahta bir kaşık yardımıyla karıştırarak salçayı ezin. Rendelediğiniz domatesleri ve suyu ekleyin. Kaynayınca tenceredeki patlıcanların üzerinde gezdirerek ilave edin. Ateşe oturtun. Yaklaşık 1 saat pişirin. Kabuğuna çatal batıyorsa pişmiştir.

Taze

Peynir

MALZEMELER ● 2,5 litre çiğ koyun sütü ● 2,5 litre çiğ keçi sütü ● 1 çay kaşığı peynir mayası

HAZIRLANIŞI: Sütü bir tence-reye alın. Parmağınızı yakmayacak ısıya kadar getirin. Mayayı tahta bir kaşıkla karıştırın.

Üzerini ters çevrilmiş bir kevgire örtün. Yoğurt sarar gibi bir örtüyle sarın. 1,5 saat sonra açın. Bir bıçakla tutan peyniri dilimleyin. Açık vaziyette yarım saat bekletin. Suyu üzerine çıkacak, peynir aşağı inecek. Sonra bir kevgirin içine temiz, kokusuz bir tülbent serin. Peyniri buraya aktarın. Bir yere asın. Suyunu toplayın.

Peynirin üzerine bir ağırlık koyun. Peynir altı suyunu tekrar ateşe oturtun. Bir litre çiğ sütü kaynayan peynir altı suyuna dökün. Sonra bir limon sıkın veya 1 çorba kaşığı elma sirkesi ekleyin. Kesilsin.

Bu lordur. Bunu istediğiniz şekilde tüketebilirsiniz. Hemen üzerine bal koyarak yiyebilirsiniz. Tuzlayıp, bir yere basabilirsiniz. O zaman tulum olur. Kalan suyu 8 saat kaynatıp Tort peyniri elde edersiniz. Bu peynirle, Loru karıştırıp yine olgunlaştırıp, sıkma peyniri yapabilirsiniz. Anlayacağınız bizim mutfakta yemek ziyan edilmiyor.

MALZEMELER: ● 500 gr. buğday irmiği ● 60 gr. pudra şekeri ● 250 gr. Urfa yağı ● 250 ml. su ● 1 çay kaşığı karbonat ● 60 ml. çiçek suyu, (İsteğe bağlı yoksa sade su koyabilirsiniz) ● 1 tatlı kaşığı gül suyu, (Bu da isteğe bağlı) ● Ertesi gün yoğurmak için süt, (Eğer çiçek suyu koymadıysanız)

İÇİ: ● 500 gr ceviz ● 1 çorba kaşığı bal ● İkisini robotta çekin.

KÖPÜĞÜ: ● 60 gr çöven kökü ● 350 gr toz şeker ● 120 ml su, (Musluk suyu olmamalıdır, aksi halde klor tadı gelebilir.) ● 1 tatlı kaşığı limon suyu ● 1 tatlı kaşığı bal ● 1 çay kaşığı vanilya özütü ve üzerine tarçın

HAZIRLANIŞI: İrmik, şekeri, karbonatı metal olmayan bir çukur kaba alın. Yağı ve çiçek sularını ayrı ayrı ısıtın. Yağı ve suyu, yavaşça kaptaki irmiğe önce ahşap bir kaşık yardımıyla sonra da ılıyınca elinizle yedirin. Islatılmış, sıkılmış temiz bir tülbent ile üzerini örtün. Kapalı bir yerde bir gece bekletin.

Ertesi gün irmiği çıkarın. 1 bardak kadar süt ısıtın. Yanınızda dursun. Sütten azar azar alarak yoğurmaya başlayın. İyice yumuşasın. Arada da elinizle bir parça alıp içli köfte gibi açmaya çalışın. Açılıyorsa irmiğiniz hazırdır. Bir çorba kaşığı irmik karışımını elinizle yuvarlayın. Sonra içli köfte gibi silindirik şekilde açın. İçerisine 1 çorba kaşığı içten koyun kapatın. Yağlanmış

Kerebiç

tepsiye dizin.

Fırınınızı 175 dereceye ayarlayın. Isınan fırına kurabiyeleri atın. 25 dakika pişirin. Fazla veya az pişmemeli, bu yüzden ara ara kontrol edin.

Önce pandemi sonra faturalar

Organize Sanayi Bölgeleri Derneği (OSBDER) Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Uğurtaş, "Pandemi nedeniyle azalan üretim ile birlikte elektrik kullanımının da düşmesine rağmen fabrikalarımıza gelen elektrik fatura bedelleri ile yeni bir şok yaşıyoruz" dedi. Uğurtaş, "Böylesine kritik bir dönemde, normalleşme ile birlikte atacağı kalkması beklenen Türk sanayisinin temel girdileri olan elektrik ve doğalgazda sanayicilerin bu özveri ve çabalarına destek verecek radikal adımların atılmasını bekliyoruz. YEKDEM maliyetlerinin azaltılması, sabit tutulması, ötelenmesi, mümkünse kısa bir dönem için alınmaması gibi tedbirler, masaya yatırılarak tartışılmalıdır. İletim bedellerinin de bu döneme özel güncellenmesini bekliyoruz" diye konuştu.

OSBDER Başkanı Uğurtaş: Önce Covid-19 ardından YEKDEM

HABER MERKEZİ
Organize Sanayi Bölgeleri Derneği (OSBDER) Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Uğurtaş, "Pandemi nedeniyle azalan üretim ile birlikte elektrik kullanımının da düşmesine rağmen fabrikalarımıza gelen elektrik fatura bedelleri ile yeni bir şok yaşıyoruz" diye konuştu.

OSBDER Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Uğurtaş, "Pandemi nedeniyle azalan üretim ile birlikte elektrik kullanımının da düşmesine rağmen fabrikalarımıza gelen elektrik fatura bedelleri ile yeni bir şok yaşıyoruz" diye konuştu. Uğurtaş, "Böylesine kritik bir dönemde, normalleşme ile birlikte atacağı kalkması beklenen Türk sanayisinin temel girdileri olan elektrik ve doğalgazda sanayicilerin bu özveri ve çabalarına destek verecek radikal adımların atılmasını bekliyoruz. YEKDEM maliyetlerinin azaltılması, sabit tutulması, ötelenmesi, mümkünse kısa bir dönem için alınmaması gibi tedbirler, masaya yatırılarak tartışılmalıdır. İletim bedellerinin de bu döneme özel güncellenmesini bekliyoruz" diye konuştu.

Bölgemizin değerleri üzerinden örnek verecek olursak; 2020 yılının Mart ayında, 77,21 TL'lik YEKDEM payı olan elektrik fatura fiyatımız 361,40 TL iken Nisan ayında 1 TL'ye düşen elektrik fiyatı, 1 TL'ye ulaştı... Mayıs'ın ilk yarısının fiyatı ise 533 TL'ye ulaşarak YEKDEM'in 23,31 TL ile birlikte fatura fiyatı 533 TL'ye ulaşabileceği ve hatta saatlik fiyatları sek giderse bu maliyeti üzerine çıkılabileceğini belirttikçe, "Böylesine kritik bir dönemde, normalleşme ile birlikte atacağı kalkması beklenen Türk sanayisinin temel girdileri olan elektrik ve doğalgazda sanayicilerin bu özveri ve çabalarına destek verecek radikal adımların atılmasını bekliyoruz. YEKDEM maliyetlerinin azaltılması, sabit tutulması, ötelenmesi, mümkünse kısa bir dönem için alınmaması gibi tedbirler, masaya yatırılarak tartışılmalıdır. İletim bedellerinin de bu döneme özel güncellenmesini bekliyoruz" diye konuştu.

SANAYİCİNİN ELEKTRİK İSYANI Üretim düştü faturalar arttı

OSB Derneği Başkanı Hilmi Uğurtaş, sanayicinin bir yandan istihdamı koruyarak işletmelerini ayakta tutmaya çalışırken, diğer yandan üretim düşüyor, faturalar artıyor. Uğurtaş, "Pandemi nedeniyle azalan üretim ile birlikte elektrik kullanımının da düşmesine rağmen fabrikalarımıza gelen elektrik fatura bedelleri ile yeni bir şok yaşıyoruz" diye konuştu.

UĞURTAŞ: Tarımda Özümlüze dönmemeliyiz!

Izmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Başkanı Hilmi Uğurtaş, tarım konusunda Türkiye'nin coğrafi bölge avantajını daha iyi kullanarak özünü dönmesi gerektiğini vurguladı.

Organize Sanayi Bölgeleri Derneği (OSBDER) Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Uğurtaş, "Pandemi nedeniyle azalan üretim ile birlikte elektrik kullanımının da düşmesine rağmen fabrikalarımıza gelen elektrik fatura bedelleri ile yeni bir şok yaşıyoruz" diye konuştu. Uğurtaş, "Böylesine kritik bir dönemde, normalleşme ile birlikte atacağı kalkması beklenen Türk sanayisinin temel girdileri olan elektrik ve doğalgazda sanayicilerin bu özveri ve çabalarına destek verecek radikal adımların atılmasını bekliyoruz. YEKDEM maliyetlerinin azaltılması, sabit tutulması, ötelenmesi, mümkünse kısa bir dönem için alınmaması gibi tedbirler, masaya yatırılarak tartışılmalıdır. İletim bedellerinin de bu döneme özel güncellenmesini bekliyoruz" diye konuştu.

Panik yok, akılcı bir umut var

Korona virüsü salgını ve tedavisi için yapılan çalışmaların hızla ilerlediği bu dönemde bile zarar verilecek bir önemi taşıyor. Pandemi, her sektörün, büyük değişimin önünde duruyor. Ekonomik ve finansal gelişmelerin hızla ilerlediği bu dönemde, normalleşme ile birlikte atacağı kalkması beklenen Türk sanayisinin temel girdileri olan elektrik ve doğalgazda sanayicilerin bu özveri ve çabalarına destek verecek radikal adımların atılmasını bekliyoruz. YEKDEM maliyetlerinin azaltılması, sabit tutulması, ötelenmesi, mümkünse kısa bir dönem için alınmaması gibi tedbirler, masaya yatırılarak tartışılmalıdır. İletim bedellerinin de bu döneme özel güncellenmesini bekliyoruz" diye konuştu.

İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi, (İAOB) Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Uğurlaş, korona-virüsün sanayiye etkilerini değerlendirildi. İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nde elektrik ve doğalgaz tüketiminin yüzde 20 düştüğünü ifade eden Uğurlaş, "Diğer organize sanayi bölgelerine baktığımızda çok da kötü durumda olmadığımızı düşünüyoruz. Ancak 15 bine yakın çalışanımız şu anda kasa çalşına ödemeginin yararındaki veya ücretsiz izne ayrıldı. 180' nin üzerinde firmamız şu anda kapandı, yani çalışanlarını izne çıkardı. Umumi olarak ki mayıs ayıyla birlikte çalışanlarımızın kasa çalşına ödenekleri banka hesap numaralarına yatırıldı. Çalışanlarımız bu ödemeyi bekliyor" dedi.

"CİDDİ ZAMANA İHTİYACIMIZ VAR"
Tedbirleri elden bırakmamalıyız. Dikkat etme-
miş ve mesafeyi korumamız lazım. Geleceğe dö-
nük beklentilerimizde tabii ki iyimser olalım, ama
sonuççileri olarak tedbiri elden bırakmayalım.
Mesele sadece bugünün meselesi değil. Korona-
virus salgını yavaş yavaş bittiği zaman, hızlı bir
şekilde toparlanmamız kolay gözüküyor.
... alışıvermiş çıkmak istemeyecektir.
... 44 bir zamana

"CİDDİ ZAMANA İHTİSASLAŞTIRILMIŞTIR"
Tedbirleri elden bırakamayız. Dikkat etme-
diz ve mesafeli korumamız lazım. Geleceğe dö-
nük beklentilerimizde tabii ki iyimser olalım, am-
sanayicileri olarak tedbiri elden bırakmayalım.
Mesele sadece bugünün meselesi değil. Korona-
viral salgını yavaş yavaş bittiği zaman, hızlı bir
şekilde toparlanmamız kolay gözüküyor.
... alışıvermiş çıkmak istemeyecektir.
... 44 bir zamana

YEKDEM kaynaklı artış yüzde 43'lere ulaştı" dedi. Uğurtaş YEKDEM maliyetlerinin azaltılması, sabit tutulması, ötelenmesi veya bir dönem

IZMIR AT

Organize Sanayi Bölgeleri Derneği (OSBDER) Başkanı Hilmi Uğurtaş, "Pandemi nedeniyle azalan üretim ile birlikte elektrik kullanımının da düşmesine rağmen fabrikalarımıza gelen elektrik fatura bedelleri ile yeni bir çok yaşıyoruz" diye konuştu. Faturalara, öngörülen çok üstünde YEKDEM (Yenilenebilir

Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması) maliyeti yansıtıldığını belirten Uğurtaş, "Elektrik fiyatlarında son 2 ayda YEKDEM kaynaklı artış yüzde 43'lere ulaştı" dedi. Uğurtaş YEKDEM maliyetlerinin azaltılması, sabit tutulması, ötelenmesi veya bir dönem alınmaması önerisi yaptı.

KULLANIM DÜŞTÜ, FATURA YARI YARIYA ARTTI

OSB'ler elektrikte fatura şoku yaşıyor

MÜSEYİN GÖKÇE / ANKARA

OSB'lerde elektrik kullanım miktarı azalmasına rağmen, Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması (YEKDEM) nedeniyle sanayicinin elektrik faturası iki ayda yüzde 46 artış gösterdi. Organize Sanayi Bölgeleri Derneği (OSBDER) Başkanı Hilmi Uğurtaş, DÜNYA'ya yaptığı açıklamada, koronavirüs sebebiyle OSB'lerde birçok üretim dalında elektrik üretiminin azalmasına rağmen, faturanın son iki ayda yüzde 43 arttığını söyledi. Uğurtaş, zor günlerde ayakta kalmaya çalışan sanayicilerin bu özverisine karşılık YEKDEM mekanizmasının en azından belirli bir dönem sabit tutulabileceğini söyledi. Uğurtaş, YEKDEM sisteminde maliyetlerin önceden belli olmadığını ve tüketim miktarı azaldığında, elektrik faturalarının

OSBDER Başkanı Hilmi Uğurtaş, "Siparişle çalışan sanayiciler 3 ay önce maliyet hesaplayıp fiyat verirken, birden elektrik maliyetlerinde yüzde 46 artışla karşı karşıya kaldı" dedi.

taşı, "Maliyet artışına bağlı olarak elektrik fiyatı artarken, doğalgaz fiyatında niye indirim yapılmıyor" dedi. OSB'lerin yıl içinde kullanacakları tahmini elektrik miktarı üzerinden hat bedeli alındığını bildiren Uğurtaş, "Bu dönemde

SANAYİCİ İNDİRİM İSTİYOR FATURA ŞOKU

■ ORGANİZE Sanayi Bölgeleri Derneği Başkanı Hilmi Uğurtaş, sanayicinin bir yandan istihdamı koruyarak işletmelerini ayakta tutmak, diğer yandan da normalleşme adımlarına hazırlanmak için olağanüstü bir güç ve çaba harcadığını söyledi. Bu süreçte gelen faturalarla sıkıntıya düştüğünü aktaran Uğurtaş, "Maliyet artışına bağlı olarak elektrik fiyatı artarken, doğalgaz fiyatında niye indirim yapılmıyor" dedi. OSB'lerin yıl içinde kullanacakları tahmini elektrik miktarı üzerinden hat bedeli alındığını bildiren Uğurtaş, "Bu dönemde

elektrik fiyatımız 420,38 TL'ye ulaştı. YEKDEM kaynaklı elektrik faturası 2 ayda yaşanan

Sanayicilere FATURA ŞOKU

SANAYİCİLER yaşanan fatura artışı ile sıkıntıya düştü. Organize Sanayi Bölgeleri Derneği (OSBDER) Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Uğurtaş, "Pandemi nedeniyle azalan üretim ile birlikte elektrik kullanımının da düşmesine rağmen fabrikalarımıza gelen elektrik fatura bedelleri ile yeni bir şok yaşıyoruz" dedi. ■ 6

FATURA BEDELİNDE İKİ AYLIK MALİYET ARTIŞI YÜZDE 46'YA ULAŞTI

Sanayiye elektrik çarptı!

Sanayicinin, Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması (YEKDEM) kaynaklı elektrik fatura yükü artıyor. Organize sanayi bölgelerinde salgın nedeniyle elektrik tüketimi azalırken, sanayicinin elektrik faturası son iki ayda yüzde 46 artış gösterdi.

OSBDER Başkanı Hilmi Uğurtaş, DÜNYA'ya yaptığı açıklamada, üretim ve satışlarda zor günler yaşayan sanayicilerin bu özverisine karşılık YEKDEM mekanizmasının en azından belirli bir dönem sabit tutulmasını istedi. Uğurtaş, "Siparişle çalışan sanayiciler 3 ay

önce maliyet hesaplayıp fiyat verirken, birden elektrik maliyetlerinde yüzde 46 artışla karşı karşıya kaldılar. Bu artış oranı özellikle enerji kullanım yüksek olan sektörlerde maliyetleri ciddi anlamda artırdı" diye konuştu.

MÜSEYİN GÖKÇE / 04

Sanayiciler önce Kovid-19 sonra YEKDEM şoku yaşadı

Organize Sanayi Bölgeleri Derneği (OSBDER) Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Uğurtaş, "Pandemi nedeniyle azalan üretim ile birlikte elektrik kullanımının da düşmesine rağmen fabrikalarımıza gelen elektrik fatura bedelleri ile yeni bir şok yaşıyoruz" dedi. ■ 6

bu süreçte ve çabalarına destek vererek tabii ki adımlarını attıklarını belirttikçe YEKDEM maliyetlerinde azalırken, birden elektrik maliyetlerinde yüzde 46 artışla karşı karşıya kaldılar. Bu artış oranı özellikle enerji kullanım yüksek olan sektörlerde maliyetleri ciddi anlamda artırdı" diye konuştu.

İAOSB'DE KORONAVİRÜS PANDEMİSİ TABLOSU!

Koronavirüs sürecinde İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nde 80 firmanın kapandığını belirten İAOSB Başkanı Uğurtaş, çalışan sayısında ise yüzde 25 çarvında bir düşüşün yaşandığını söyledi.

DOĞRU HAMLELERİN PUSULASI

Sanayinin gelişiminde
kuruluşundan bugüne
doğru Bölgeyiz...

M.Kemal Atatürk Blv. No:42 35620 Çiğli/İzmir
T. (0232) 376 71 76 - F. (0232) 376 71 00
iaosb@iaosb.org.tr • www.iaosb.org.tr

İZMİR ATATÜRK
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ